
Innst. 211 S

(2012–2013)

**Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen**

Meld. St. 26 (2011–2012)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om den norske idrettsmodellen

Innst. 211 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Meld. St. 26 (2011–2012)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om den norske idrettsmodellen

Til Stortinget

1. Sammendrag

Sammendraget fokuserer i vesentlig grad på regjeringens tiltak. Når det gjelder dagens økonomiske støtteordninger, statusbeskrivelse m.m. vises det til meldingen.

1.1 Innledning

En framtidsrettet statlig idrettspolitik skal legge til rette for at befolkningen har mulighet til å delta i idrett og fysisk aktivitet på alle nivåer.

I årene som har gått siden sist en melding om idrett ble fremmet for Stortinget har det skjedd endringer i folks aktivitetsvaner, i omfanget av frivillig arbeid og i befolkningssammensetningen som gjør det naturlig å gjennomgå statens målsettinger og virkemiddelbruk på idrettsområdet.

Forholdet mellom idrett, egenorganisert fysisk aktivitet og kommersielle interesser er endret. For det første har idretten selv et betydelig samarbeid med eller møter konkurranse fra kommersielle aktører. Videre gir befolkningens store interesse for idrett og fysisk aktivitet et grunnlag for næringsvirksomhet i et langt større omfang enn for bare få år siden.

Regjeringen mener det derfor er viktig å få belyst og vurdert hvilke konsekvenser dette bør få for målene, men kanskje i særlig grad virkemiddelbruken, innenfor den statlige idrettspolitikken. På dette grunnlaget fremmer regjeringen en stortingsmelding som vil trekke opp rammene for statlig politikk på idrettsområdet.

I hele perioden siden opprettelsen av Norsk Tipping AS har den delen av selskapets overskudd som tilfaller idrettsformål dannet det økonomiske grunnlaget for den statlige idrettspolitikken.

De økonomiske rammene som staten har hatt til disposisjon fra spillemidlene til idrettsformål de senere årene, har ikke vært tilstrekkelig til å imøtekomme lokale behov, forventninger og investeringsvilje.

Dette gjelder særlig for tilskudd til anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet. I løpet av det siste tiåret har det oppstått et betydelig etterslep på anleggssiden. Med etterslep menes differansen mellom tilskuddsbehovet i kommunene og tilgjengelige midler på statlig hold.

1.1.1 Behov for en framtidsrettet idrettspolitik

Den situasjonen og de utviklingstrekkene som er skissert i meldingen når det gjelder samfunnsendringer og demografiske utviklingstrekk og idrett og fysisk aktivitet i Norge endrer premissene for den statlige idrettspolitikken. Samtidig endres også rammene den organiserte idretten opererer innenfor.

Befolkningsvekst vil skape behov for at det bygges nye idrettsanlegg, dersom dagens anleggsdekning skal opprettholdes. Vi ser en utvikling der en stadig større andel av befolkningen bosetter seg i tettbygde strøk. Enkelte områder vil oppleve betydelig befolkningsøkning, med de konsekvensene det vil få når det gjelder å tilby innbyggerne gode muligheter til å drive idrett og fysisk aktivitet.

Norge vil de kommende år få en økning i antallet eldre, både i absolutte tall og som andel av totalbefolkningen. Samtidig ser vi at eldre i større grad enn før ønsker og har muligheten til å drive med trening og mosjon. Det må derfor vurderes om dette bør

påvirke innretningen på den statlige idrettspolitikken.

Et kulturelt og etnisk mangfold i befolkningen kan ha innvirkning på aktivitetsomfang og ikke minst hvilke typer aktiviteter som oppfattes som attraktive. Dette vil igjen utfordre vår evne til både å utvikle et attraktivt aktivitetstilbud og en anleggssportefølge som svarer til befolkningens ønsker og behov.

Det finnes i dag et rikt tilbud av idrettsrelaterte aktiviteter, både i regi av den frivillige, medlemsbaserte idretten og fra ulike private og kommersielle tilbydere. Det innebærer at det er mulig for flere å finne et aktivitetstilbud, og at det har oppstått en viss konkurranse om de aktive.

Det er viktig for legitimitetsgrunnlaget for den statlige idrettspolitikken at den er tydelig med hensyn til hvilke aktører som er berettiget statlig støtte og på hvilke vilkår dette skal skje.

Det viktigste virkemiddelet staten disponerer på idrettsområdet er tilskudd til anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet. Det er viktig at anleggsutbygging tar utgangspunkt i lokale behov i kommunene, og oppdatert kunnskap om bl.a. aktivitetsprofil og behov i befolkningen, særlig blant barn og ungdom.

Samtidig vet vi at det er en økende ubalanse mellom kommuners og idrettslags evne og vilje til å investere i idrettsanlegg, og statens mulighet til å følge opp gjennom tilskudd fra spillemidlene.

Oppsummert viser sentrale utviklingstrekk at det er behov for en helhetlig gjennomgang av den statlige idrettspolitikken, for å legge til rette slik at alle som ønsker, kan drive idrett og fysisk aktivitet.

1.2 Sammendrag

Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen idrett og fysisk aktivitet for alle. Dette er en videreføring av tidligere mål.

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Den viktigste forutsetningen for dette er økt satsing på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. Regjeringen vil legge til rette for en videreutvikling av det beste ved den norske idrettsmodellen. Det innebærer at det skal være et aktivitetstilbud innenfor den organiserte idretten for alle, både de som ønsker å prestere på idrettsbanen og de som primært ønsker å være fysisk aktiv innenfor verdifulle sosiale fellesskap. Ved å inkludere så mange som mulig i barne- og ungdomsidretten er det et mål å skape grunnlag for livslang glede av å drive idrett og fysisk aktivitet. En kvalitativ god og differensiert barne- og ungdomsidrett er også et fundament for toppidretten. Samtidig er det

svært viktig for regjeringen å bidra til at samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.

Idrett og fysisk aktivitet er en kilde til glede, overskudd, fysisk og psykisk mestring. Idrett handler også om deltakelse i sosiale fellesskap. Lokale idrettslag er gjennom sin brede tilslutning i barnegruppen et av sivilsamfunnets viktigste bidrag til gode og trygge oppvekstvilkår.

Idrett rekrutterer bredt og er en av samfunnets viktigste inkluderingsarenaer. Svært mange barn har erfaring fra idretten. Selv om oppslutningen blir gradvis lavere i løpet av ungdomsårene, er idrett en dominerende fritidsaktivitet også for denne aldersgruppen.

Lokale idrettslag er møteplasser på tvers av generasjoner og sosiale skillelinjer. Den organiserte idretten har selv påtatt seg et ansvar og har høye mål om å gi et godt aktivitetstilbud på alle ferdighetsnivåer for personer med nedsatt funksjonsevne.

Svært mange nordmenn ønsker å oppleve idrett ved tilstedeværelse på idrettsarrangementer eller gjennom ulike medier. Det store engasjement, begeistring og samhold idretten utløser, er en kilde til glede og en rikere tilværelse.

Fysisk inaktivitet er et voksende samfunnsproblem. Det er i første rekke en mer stillesittende hverdag som er årsaken til at kun 20 prosent av befolkningen oppfylder myndighetenes anbefalinger om daglig fysisk aktivitet. Andelen som oppgir at de trener eller mosjonerer regelmessig har aldri vært høyere enn i dag.

Idrett, trening og mosjon er derfor et vesentlig bidrag for å nå nasjonale helsepolitiske mål.

Oppsummert kan det derfor sies at idrett er viktig i seg selv, som fellesskapsarena og på grunn av dens potensial til å bidra til å løse utfordringer på andre samfunnsområder.

1.2.1 Overordnede mål

Kulturdepartementet har gjennom idrettspolitikken et ansvar for å legge til rette for idrett og fysisk aktivitet i form av trening eller mosjon på fritiden.

På denne bakgrunn kan følgende overordnede mål utledes for den statlige støtten til idrettsformål:

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.

- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt toppnivå innenfor etisk forsvarlige rammer.

1.2.2 Sentrale målgrupper

Selv med et overordnet mål om å legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet, er det enkelte prioriterte målgrupper som det er særlig viktig at den statlige virkemiddelbruken rettes inn mot å nå.

BARN OG UNGDOM

Barn og ungdom vil fortsatt være de viktigste målgruppene for den statlige idrettspolitikken. Med barn menes aldersgruppen 6 til 12 år, mens ungdom er definert som aldersgruppen 13 til 19 år.

PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

Regjeringen vil legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i idrett og fysisk aktivitet ut fra sine ønsker og forutsetninger. Dette vil ligge til grunn for virkemiddelbruken både på aktivitets- og anleggsområdet.

INAKTIVE

Det vil være et mål for den statlige idrettspolitikken å legge til rette for at personer som i dag er fysisk inaktive, kommer i gang med aktivitet.

1.2.3 Viktige satsingsområder

Regjeringen vil legge særlig vekt på noen viktige satsingsområder for den statlige idrettspolitikken de kommende årene:

- Økt satsing på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
- Særskilt satsing på idrettsanlegg i storbyer og pressområder.
- Bidra til å skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten slik at den er i stand til å opprettholde og videreutvikle sine primæraktiviteter.
- Økt satsing på ungdomsidrett. Satsingen på ungdom vil avspeiles i både anleggs- og aktivitetspolitikken.
- Sikre gode rammebetingelser for barneidretten.
- Bidra til å videreutvikle toppidretten innenfor faglig og etisk forsvarlige rammer, og som bidrar til en positiv prestasjonskultur som kan ha overføringsverdi til andre samfunnsområder.
- Legge til rette for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv.

- Målrettet satsing for å nå inaktive.
- Bidra til et godt aktivitetstilbud for grupper med behov for særlig tilrettelegging.
- Bidra til å opprettholde og utvikle idretten som en viktig arena for inkludering.

Den del av overskuddet til Norsk Tipping AS som avsettes til idrettsformål, vil fortsatt utgjøre den primære finansieringskilden for den statlige idrettspolitikken.

Nye tiltak og prioriteringer som omtales i meldingen vil, der ikke annet framgår, finansieres innenfor rammen av spillemidler til idrettsformål. Regjeringens forslag til prioriteringer og tiltak i meldingen forutsetter en endring i pengespilloven vedr. fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS.

1.3 Idrett og næring

Idretten er Norges største frivillige bevegelse. Det gjennomsnittlige norske idrettslag er nesten utelukkende drevet ved frivillig, ubetalt innsats.

Samtidig utgjør idretten en økonomisk virksomhet av betydelig omfang, og det knytter seg store kommersielle interesser til deler av idretten. Idretten i Norge tiltrekker seg betydelige sponsormidler, og det er en tett kobling mellom idrett og næring i idretter med et stort økonomisk omfang.

Koblingen mellom idrett og næring finner man også ved organisering av store idrettsarrangementer, både toppidrettsarrangementer og mosjonsarrangementer. De siste årene har det også vært økt fokus på samarbeid mellom kommuner/idrettslag og næringsliv for å realisere større anleggssatsinger.

For NIF er det et mål å oppnå en effektiv utnyttelse av idrettens kommersielle verdier uten at dette går på bekostning av idrettens særtrekk og verdi grunnlag.

For den statlige idrettspolitikken er det viktig å kunne klargjøre grensegangen mellom den frivillige, medlemsbaserte idretten og kommersielle interesser. Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidler til idrettsformål ikke skal danne grunnlag for fortjenestebasert virksomhet. Dette prinsippet vil videreføres.

1.3.1 Markeds- og rettighetsbestemmelser

En viktig problemstilling for den frivillige, medlemsbaserte idretten er hvordan den best kan forvalte sine markeds- og rettighetsbestemmelser til beste for hele organisasjonen, samtidig som både kommersielle samarbeidspartnere og enkeltutøveres interesser skal ivaretas.

En særskilt problemstilling gjelder idrettsbegivenheter av samfunnsmessig betydning.

1.3.1.1 IDRETTSBEGIVENHETER AV SAMFUNNS- MESSIG BETYDNING

Enkelte store idrettsbegivenheter er omfattet av stor interesse og engasjement. På stadig flere områder, spesielt innenfor idrett, er det økt risiko for at TV-seerne utelukkes fra å ta del i større arrangementer fordi de ikke abonnerer på betal-tv-kanaler. Regjeringen har derfor besluttet å listeføre viktige begivenheter. Målet er å legge til rette for at viktige begivenheter også i framtiden kan bli vist på vederlagsfritt fjernsyn som når en betydelig andel av befolkningen. Listen omfatter begivenheter som er viktige for norsk identitet og kultur og som spiller en sentral rolle for opplevelsen av fellesskap i samfunnet. Forbrukernes interesse av å kunne følge disse begivenhetene bør veie tyngre enn de eventuelle ulempene en regulering vil innebære.

Regjeringen har besluttet at følgende begivenheter skal listeføres:

- OL, sommer- og vinterlekene
- VM og EM i fotball for menn, herunder kvalifiseringskamper med norsk deltakelse
- VM og EM i håndball for kvinner, samt kvalifiseringskamper med norsk deltakelse
- Cupfinalen i fotball for menn
- VM på ski, nordiske grener
- VM i alpint
- Holmenkollen FIS world cup nordisk (Holmenkollen skifestival)
- VM i skiskyting

Fjernsynskanaler som kan klassifiseres som vederlagsfrie og som mottas av en betydelig del av befolkningen kan kreve å få kjøpe rettigheter til begivenhetene på listen fra andre fjernsynskanaler til markedspris. Mange land i Europa har innført slike lister, for eksempel Storbritannia, Frankrike og Tyskland.

Listen må godkjennes av EFTAs overvåkningsorgan før den kan tre i kraft.

1.4 Økonomisk grunnlag – spillemidler

1.4.1 Finansieringen av idrettsformål

Det økonomiske grunnlaget for den statlige idrettspolitikken utgjøres av den delen av overskuddet til Norsk Tipping AS som tilfaller idrettsformål.

Fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS er regulert i lov om pengespill. I § 10 i denne loven fastslås det at 45,5 prosent av overskuddet skal tilfalle idrettsformål, 36,5 prosent tilfaller kulturformål og 18 prosent tilfaller humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner.

Fordelingen av midlene til idrettsformål foretas av Kongen, etter innstilling fra Kulturdepartementet. Regjeringen mener dette er en god modell som vil

sikre stabile og forutsigbare rammevilkår for idrettens organisasjoner og øvrige mottakere av statlige midler til idrettsformål.

1.4.2 Endring i tippenøkkel

Regjeringen går inn for å endre bestemmelsen i pengespilloven som regulerer fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS, den såkalte tippenøkkel. Regjeringen vil styrke idretten og det frivillige kulturlivet ved å gi disse en større andel av Norsk Tippings overskudd som fordeles etter kongelig resolusjon.

Regjeringen legger til grunn at det skal utvikles en ny tippenøkkel med sikte på at spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS skal fordeles med 64 prosent til idrettsformål, 18 prosent til kulturformål og 18 prosent til humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner. Endringen vil gjennomføres gradvis etter beslutninger i det enkelte budsjettår.

En endring i tippenøkkel er begrunnet med at økt ressursgrunnlag er nødvendig for å sikre god måloppnåelse innenfor den statlige idrettspolitikken. Særlig gjelder dette for idrettsanlegg.

Spillemiddeltilskuddet til idrettsanlegg i kommunene har kommet mer og mer i utakt med behovet, uttrykt gjennom prioriteringer og søknader fra kommunene.

En ny tippenøkkel vil gi et bedre grunnlag for bygging og rehabilitering av anlegg lokalt, vil styrke arbeidet med å utvikle barne- og ungdomsidretten og vil intensivere innsatsen for et godt aktivitetstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne og personer som i dag i liten grad er fysisk aktive. Tiltak for tilrettelegging for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv vil også styrkes.

1.5 Idrettspolitik for framtiden – mål og verdigrunnlag

1.5.1 Fysisk aktivitet gir helsegevinst

Regjeringen har som mål å legge til rette for at så mange som mulig tar del i idrett og fysisk aktivitet.

Det er derfor viktig at både kulturpolitiske og helsepolitiske virkemidler ses i sammenheng for å nå dette målet. Selv om idrett er en del av kulturpolitikken, er det også vesentlig at fysisk aktivitet har store helsemessige gevinster.

1.5.2 For et aktivt og inkluderende samfunn

Regjeringen mener det er behov for å styrke innsatsen på idrettsområdet. Idrett og egenorganisert fysisk aktivitet har mange av de samme positive kjennetegnene som den øvrige kulturen.

Fordi idretten betyr så mye i seg selv og som motivator og inspirasjonskilde, for folkehelsen og

som felleskapsarena, er det avgjørende at staten støtter opp om dette viktige samfunnsområdet.

Det offentlige har i begrenset grad et eget apparat for å initiere og drive idrettsaktivitet. Statens politikk på idrettsområdet vil i hovedsak være innrettet mot å sikre gode rammebetingelser for de frivillige organisasjonenes aktiviteter og for egenorganisert fysisk aktivitet.

En grunnleggende forutsetning for nesten all idrett og fysisk aktivitet er tilrettelegging i form av anlegg og egnede områder. Tilskudd til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet vil derfor være den viktigste innsatsfaktoren på idrettsområdet kommende år.

Økt satsing på idrett vil gi et enda bedre aktivitetstilbud. Det vil gi enda flere muligheten til å oppleve et inkluderende fellesskap, glede og fysisk og psykisk overskudd. Regjeringen vil stimulere til et mer aktivt, inkluderende og mangfoldig samfunn.

1.5.3 Overordnede mål

Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen idrett og fysisk aktivitet for alle. Dette er en videreføring av tidligere mål.

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Kulturdepartementet har gjennom idrettspolitikken et ansvar for å legge til rette for idrett og fysisk aktivitet i form av trening eller mosjon på fritiden.

På denne bakgrunn kan følgende overordnede mål utledes for den statlige støtten til idrettsformål:

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon på det nivå de selv ønsker.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt toppnivå innenfor etisk forsvarlige rammer.

1.5.4 Sentrale målgrupper

Selv med et overordnet mål om å legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet, er det enkelte prioriterte

målgrupper som det er særlig viktig at den statlige virkemiddelbruken rettes inn mot å nå:

- barn og ungdom
- personer med nedsatt funksjonsevne
- inaktive

1.5.5 Viktige satsingsområder

På bakgrunn av de mål og det verdigrunnlag som framkommer i meldingen, ønsker Kulturdepartementet å legge særlig vekt på noen viktige satsingsområder for den statlige idrettspolitikken de kommende årene:

- Økt satsing på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet. Både organisert idrett og egenorganisert aktivitet er avhengig av tilrettelegging i form av anlegg eller tilrettelagte områder for fysisk aktivitet. Investeringer i anlegg er derfor en forutsetning, men ingen garanti, for økt aktivitetsomfang i befolkningen.
- Bidra til å skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten, slik at den er i stand til å opprettholde og videreutvikle sine primæraktiviteter. Fra statens side er det viktig å legge til rette for at idrettsaktivitet for barn og ungdom kan utøves innenfor rammen av et inkluderende fellesskap. Idrettslagene utgjør gjennom sin medlemsbaserte, frivillige organisering slike fellesskap.
- Økt satsing på ungdomsidrett. Dette er viktig både for omfanget av fysisk aktivitet blant ungdom, for å utvikle meningsfylte fellesarenaer for ungdom på fritiden og fordi det vil bidra til å etablere gode aktivitetsvaner for framtiden. Satsingen på ungdom vil avspeiles i både anleggs- og aktivitetspolitikken.
- Sikre gode rammebetingelser for barneidretten. Gjennom anleggs- og aktivitetspolitikken skal det skapes gode forutsetninger for et omfattende, variert og kvalitativt godt aktivitetstilbud for barn.
- Bidra til å opprettholde og videreutvikle toppidretten. Gjennom et eget rammetilskudd vil staten støtte opp om en toppidrett som utøves innenfor faglig og etisk forsvarlige rammer, og som bidrar til en positiv prestasjonskultur som kan ha overføringsverdi til andre samfunnsområder.
- Legge til rette for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv. Gjennom anleggsprioriteringer og tilskudd til fysisk aktivitet i form av friluftsliv vil det legges til rette for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Målrettet satsing for å nå inaktive. Innenfor rammen av idrettspolitikken, og i samarbeid med andre relevante departementer, vil det iverksettes målrettede forsøk og tiltak for å stimulere til

fysisk aktivitet blant dem som enten er helt inaktive eller som har et lavt aktivitetsnivå.

- Bidra til et godt aktivitetstilbud for grupper med behov for særlig tilrettelegging. Virkemiddelbruken innenfor anleggs- og aktivitetsområdet må innrettes slik at det tas høyde for særskilte grupper som trenger særlig tilrettelegging, herunder personer med nedsatt funksjonsevne.
- Bidra til å opprettholde og utvikle idretten som en viktig arena for inkludering. Idretten er gjennom sine primær oppgaver viktig som arena for inkludering. Staten vil ved hjelp av både særskilte satsinger og en styrking av idrettslagenes rammebetingelser legge til rette for at idretten fortsatt kan være åpen og inkluderende.

1.5.6 Økonomisk grunnlag

Den del av overskuddet til Norsk Tipping AS som avsettes til idrettsformål, vil fortsatt utgjøre den viktigste finansieringskilden for den statlige idrettspolitikken.

Nye tiltak og prioriteringer som omtales i meldingen vil, der ikke annet framgår, finansieres innenfor rammen av spillemidler til idrettsformål. Regjeringens forslag til prioriteringer og tiltak i meldingen forutsetter en endring i pengespilloven og fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS.

1.6 Anlegg for idrett og fysisk aktivitet

1.6.1 Mål for anleggspolitikken

Anleggsutbygging bør i særlig grad reflektere behovene til de prioriterte målgruppene for den statlige idrettspolitikken; barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

Det er viktig å holde fast på prinsippet om at lokale prioriteringer skal være styrende for anleggsutbyggingen. Det er lokalt i kommunene og fylkeskommunene det er mulig å foreta nødvendige behovsvurderinger.

Innenfor disse rammene er det et mål at staten gjennom innretningen av spillemiddelordningen skal bidra til at anleggsmassen samlet gir grunnlag for variert aktivitet over hele landet.

Anleggspolitikken skal imøtekomme ulike ønsker og behov. Det skal bygges anlegg for idrettens behov for konkurranseanlegg, samtidig som det er viktig å legge til rette for lavterskeltilbud og for egenorganisert aktivitet.

1.6.2 Behovet for anlegg

Kulturdepartementet har som målsetting å bidra til et enda bedre og mer variert idretts- og aktivitetstilbud lokalt. Dersom barn og ungdom skal ha et slikt tilbud forutsetter det at de har et tilrettelagt sted å

drive aktiviteten sin. Dette gjelder både for aktiviteten i idrettslagene og den egenorganiserte aktiviteten.

En sentral utfordring på idrettsområdet de kommende år vil være å utvikle og styrke ungdomsidretten. Det vil derfor være viktig også å sørge for en anleggsutbygging som på en enda bedre måte enn i dag reflekterer ungdoms ønsker og behov.

1.6.3 Idrettsanlegg i kommunene

Tilskudd til idrettsanlegg i kommunene er bærebjelken i den statlige anleggspolitikken. En endring i tippenøkkelen vil i første rekke være begrunnet med et behov for økt satsing på idrettsanlegg.

Idrettsanlegg bygges og drives lokalt. Det er i alle hverdagsanleggene rundt om i landet at det store aktivitetsmangfoldet foregår. Kulturdepartementet vil derfor prioritere å styrke innsatsen gjennom økt tilskudd til idrettsanlegg i kommunene.

1.6.4 Prioriterte anleggstyper

Kulturdepartementet mener det vil være formålstjenlig å legge vekt på følgende kriterier ved utvelgelse av prioriterte anleggstyper framover:

Brukspotensial; særlig blant barn og ungdom, men også for egenorganisert aktivitet for alle aldersgrupper.

Anlegg med lav dekningsgrad; med dette menes anlegg med stort eller middels stort brukspotensial som det finnes relativt få av på landsbasis.

Flerbruksmuligheter; det vil si anlegg som enten kan benyttes av ulike idretter og aktiviteter og/eller kan benyttes av andre grupper, eksempelvis skolen, på tidspunkt hvor idretten eller andre primære brukergrupper ikke benytter anlegget.

Mangfold i aktivitetstilbudet; gjennom anleggsutbyggingen skal det stimuleres til et mangfoldig aktivitetstilbud for befolkningen.

Det legges til grunn at den statlige anleggspolitikken både skal ta hensyn til idrettens behov for anlegg som er spesielt tilrettelagt for konkurranseaktivitet, og til behovet for anlegg til egenorganisert fysisk aktivitet.

1.6.5 Tilskuddssatser

Spillemidlene utgjør en stadig mindre andel av de totale kostnadene ved å bygge et idrettsanlegg. Dermed er det et økende gap mellom kommunenes investeringer og den statlige andelen av totalkostnaden for et idrettsanlegg.

Det kan være hensiktsmessig å øke tilskuddssatsene for mange anleggstyper.

I mange tilfeller kan det være ressurs- og bruksmessig gunstig at flere kommuner går sammen om å bygge idrettsanlegg. I dag kan det søkes om ekstra til-

skudd på inntil 20 prosent av ordinær tilskuddssats til større interkommunale anlegg.

Kulturdepartementet mener det er viktig med ytterligere insentiver for å stimulere til samarbeid mellom kommuner for å kunne realisere og få til bedre kapasitetsutnyttelse av større anlegg. På den bakgrunn vil departementet øke det ekstra tilskuddet for større interkommunale anlegg til inntil 30 prosent.

Det tas sikte på at justerte tilskuddssatser kan innføres samtidig med at endringen av tippenøkkelen gradvis innføres.

1.6.6 Nærmiljøanlegg

Det er departementets vurdering at det er stor bevissthet i både lag og foreninger, kommuner og fylkeskommuner om betydningen av nærmiljøanlegg. Samtidig kan det oppfattes som unødvendig statlig detaljstyring å fastsette hvor mye hver fylkeskommune skal benytte til denne type anlegg.

Kulturdepartementet foreslår på denne bakgrunn at tilskuddet til ordinære nærmiljøanlegg ses i sammenheng, og slås sammen, med tilskuddet til ordinære idrettsanlegg i kommunene.

1.6.7 Drift av idrettsanlegg

Dagens regelverk fastslår at anleggseier som har mottatt spillemidler plikter å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig aktivitet i 40 år fra ferdigstillelse av anlegget. Kravet gjelder både ved nybygg og rehabilitering.

Kulturdepartementet mener at dette kravet som hovedregel bør reduseres til 30 år. Dette begrunnes med at det bedre vil harmonere med forventet levetid for en bygning før større rehabiliteringsarbeider må forventes iverksatt.

En grense på 30 år vil fortsatt kunne oppleves som en uforholdsmessig binding for de minste anleggstypene. Departementet vil derfor vurdere om det er behov for unntak fra hovedregelen for særskilte anleggstyper.

1.6.8 Særskilte satsinger – anleggspolitisk program

Det er et bærende prinsipp at det er lokale prioriteringer som skal ligge til grunn for anleggsutbyggingen. Det er kommunene som har best forutsetninger for å vite hva som trengs av anleggsutvikling lokalt der folk bor og idrettslagene har sin virksomhet.

Begrensningene i dette systemet er i første rekke at det kan bidra til å forsterke forskjeller i anleggsfordelingen, og at det i liten grad er rom for statlige prioriteringer. Siden forrige stortingsmelding har det derfor blitt avsatt midler til særskilte statlige satsinger, gjennom et anleggspolitisk program.

Kulturdepartementet vil derfor prioritere en videreføring av et anleggspolitisk program. Når en endring i tippenøkkelen innføres, vil Kulturdepartementet vurdere å øke den årlige avsetningen til dette formålet.

Departementet mener at det kan være formålstjenlig å strukturere et framtidig anleggspolitisk program om følgende punkter:

- storby- og pressområder
- kostnadskrevende anlegg
- anlegg med stort brukspotensial
- anlegg for ungdomsaktivitet
- utstyr

1.6.9 Nasjonalanlegg

Status som nasjonalanlegg, som gis av Kulturdepartementet etter innstilling fra NIF, gir rett til å søke om tilskudd på inntil 50 prosent av godkjente kostnader ved utbygging, ombygging eller rehabilitering av anleggene.

Det vurderes som formålstjenlig å opprettholde ordningen med nasjonalanlegg.

Imidlertid kan det være grunn til å foreta en gjennomgang av hvilke idretter som skal gis mulighet til å ha et nasjonalanlegg og betingelsene som inngår i avtalene mellom staten og de aktuelle idrettene/anleggene. Kulturdepartementet vil iverksette et slikt arbeid og i den sammenheng gå i dialog med og innhente synspunkter fra NIF og aktuelle særforbund. Det legges fortsatt til grunn fra statens side at det vil gis tilskudd til nasjonalanlegg for et begrenset antall idretter.

1.6.10 Universell utforming

Idrettsanlegg som mottar spillemidler skal oppfylle kravene til universell utforming, slik disse er utformet i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og plan- og bygningsloven.

Kravene til universell utforming av spillemidelfinansierte idrettsanlegg er nedfelt i Kulturdepartementets bestemmelser for tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Kulturdepartementet vil også i framtiden legge stor vekt på universell utforming av idrettsanlegg.

1.6.11 Grensedragning mot kommersielt virke

Det har vært et prinsipp at spillemidlene ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer. Departementet mener dette prinsippet er viktig for å bidra til å bevare og utvikle idrettsfeltet som en arena for frivillig virksomhet.

Et annet viktig hensyn er at spillemidelfinansierte anlegg ikke skal være forbeholdt de med høy betalingsevne. Anleggene skal kunne brukes av all-

mennheten eller den frivillige, medlemsbaserte idretten.

Det innebærer at det bør opprettholdes som prinsipp at utbyggere av anlegg som skal motta spillemidler skal være kommuner, frivillige organisasjoner eller selskaper eid av disse.

Kulturdepartementet har mottatt henvendelser om å åpne for at anleggseier kan inngå langsiktige eller permanente leieavtaler med fortjenestebaserte aktører.

Den siste tiden har en aktuell problemstilling vært om det er mulig å åpne for leieavtaler med private, fortjenestebaserte barnehager, da primært på tider av døgnet anlegget ikke brukes av andre. Blant annet har NIF ønsket at det åpnes for en slik mulighet.

Regjeringen mener det kan vurderes å gjøre et spesifikt unntak for private, fortjenestebaserte barnehager. Private barnehager er avgjørende for å nå målet om full barnehagedekning, og bør ut fra dette sidestilles med offentlige barnehager. Det er ut fra dagens regelverk adgang til å inngå leieavtaler med kommunale barnehager eller private barnehager som ikke drives på fortjenestebasert basis. Fortjenestebaserte barnehager mottar allerede driftstilskudd til sin virksomhet fra det offentlige.

På denne bakgrunn vurderes det som formålstjenlig at det på visse vilkår kan åpnes for langsiktig utleie til private, fortjenestebaserte barnehager. Det understrekes at et slikt unntak fra hovedprinsippet om avgrensning i forhold til private, fortjenestebaserte aktører kun vil gjelde i forhold til barnehager.

1.6.12 Tiltak

- Tilskudd til anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, i kommunene vil være førsteprioritet for den statlige idrettspolitikken de nærmeste årene.
- Kulturdepartementet vil justere tilskuddssatsen for prioriterte anleggstyper. Ved utvelgelse av prioriterte anleggstyper vil det legges vekt på brukspotensial, flerbruksmuligheter, dekningsgrad og mangfold.
- Anleggspolitisk program videreføres.
- Satsingen på anleggsutbygging i storbyene, befolkningstette områder og pressområder, trappest opp.
- Tilskudd til utstyr tas ut av den særskilte programsatsingen og gjøres om til en permanent tilskuddsordning.
- De overordnede kriteriene for fordeling av spillemidler beholdes, men kriteriet anleggsfordeling forenkles.
- Det ekstra tilskuddet til større interkommunale anlegg økes til inntil 30 prosent.

- Tilskudd til nærmiljøanlegg ses i sammenheng med tilskudd til ordinære idrettsanlegg. Det vil fortsatt være forhøyede tilskuddssatser til nærmiljøanlegg.
- Tidsperioden et anlegg som har mottatt spillemidler skal være åpent for allmenn idrettslig aktivitet, reduseres til 30 år.
- Prinsippet om at alle idrettsanlegg som mottar spillemidler skal være utformet i tråd med universell utforming videreføres.
- Hovedprinsippet om at spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eiere opprettholdes.
- Det åpnes for at det på særskilte vilkår kan foretas langsiktig utleie av aktivitetsarealene i spillemiddelfinansierte idrettsanlegg til private, fortjenestebaserte barnehager.
- Kravene til estetikk og miljøkvalitet for idrettsanlegg opprettholdes.

1.7 Framtidig statlig aktivitetspolitikk

Regjeringen ønsker gjennom et bredt spekter av virkemidler å stimulere til mer og bedre aktivitet både innenfor den organiserte idretten og i form av egenorganisert trening og mosjon.

Utgangspunktet for den statlige aktivitetspolitikken er idrettens egenverdi, som best lar seg beskrive med begrepene glede, mestring og sosiale fellesskap. Den statlige idrettspolitikken skal bidra til å utvikle et enda bedre aktivitetstilbud for befolkningen. Samtidig er det en selvstendig målsetting å støtte opp om idrettsaktivitet som foregår innenfor rammen av en frivillig, medlemsbasert forening.

Regjeringen legger til grunn for sin idrettspolitik at det har en merverdi at aktiviteten foregår i idrettslag, med sine sosiale fellesskap, sin frivillighetskultur og sitt demokratiske fundament.

1.7.1 Utviklingstrekk og utfordringer

Den organiserte idretten møter konkurranse fra andre tilbydere av fysisk aktivitet i et helt annet omfang enn tidligere. De kommersielle treningssentrene har også eksistert lenge, men ikke i det omfang eller med det store spekteret av aktivitetstilbud som i dag.

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at den frivillige, medlemsbaserte idretten fortsatt skal være den viktigste arenaen for barns og ungdoms deltakelse i idrett og fysisk aktivitet. Svært mange idrettslag organiserer også aktivitet for voksne.

Den organiserte idretten har likevel ikke samme sentrale posisjon eller rolle for voksenbefolkningen som for barn og ungdom. For voksne er det overordnede målet fra statens side å stimulere til fysisk aktivitet.

Dette vil gjøres primært gjennom utbygging av anlegg og særskilte tiltak rettet mot inaktive. Samtidig vil gode rammebetingelser for lagene være viktig også for å opprettholde og utvikle et aktivitetstilbud til voksne innenfor den organiserte idretten.

Det å opprettholde idretten som en base for frivillighet og som oppvekstarena blir en sentral utfordring i en tid da idrettslagene møter stadig større konkurranse fra andre tilbydere av fritidsaktiviteter for barn og ungdom.

1.7.2 Idrettens organisering og frivillige fundament

Det er en grunnleggende forutsetning for innretningen på den statlige idrettspolitikken at NIF er en frivillig, medlemsbasert og autonom organisasjon.

Utgangspunktet for regjeringen er at det er viktig å bevare idretten som en frivillig organisasjon med stor frihet til å definere rammene for sin virksomhet. Idrettspolitikken er frivillighetspolitikk. Det har en egenverdi at idrett utøves innenfor rammene til en frivillig organisasjon.

Det er en styrke for norsk idrett at den er samlet i én organisasjon. En samlet idrett med et kompetent sentralledd er også viktig for at staten skal kunne drive en tilskuddsforvaltning. Betydningen av en samlet idrettsorganisasjon er blant annet betinget av i hvilken grad sentralledet klarer å reflektere medlemmenes interesser og behov.

1.7.3 Spillemidler til NIF; mål og prioriteringer

Det viktigste statlige virkemiddelet på aktivitetsområdet er tilskuddet til NIF. Tilskuddet skal bidra til at norsk idrett har gode og stabile rammebetingelser som gir grunnlag for et kvalitativt godt og omfattende aktivitetstilbud.

Statens prioriterte målgrupper for tilskuddet til NIF er barn og ungdom. Den statlige idrettspolitikken har videre et særlig ansvar for å legge til rette for idrettsdeltakelse og økt fysisk aktivitet for personer med nedsatt funksjonsevne.

1.7.3.1 EN ÅPEN OG INKLUDERENDE IDRETT

For å kunne nå det statlige målet om at alle som ønsker det skal kunne drive idrett og fysisk aktivitet, forutsettes en åpen og inkluderende idrett.

Norsk idrett har en visjon om idrettsglede for alle. Det innebærer en ambisjon om at alle mennesker skal gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov. Dette er uttrykt i NIFs formålsparagraf og utgjør det verdimesige grunnlaget for organisasjonens virksomhet.

Kulturdepartementet understreker at omfanget av det statlige tilskuddet til NIF over tid vil avhenge av

i hvilken grad norsk idrett lykkes med å leve opp til sin visjon.

Regjeringen legger til grunn at en inkluderende idrettsbevegelse er seg bevisst utfordringene knyttet til sosial ulikhet i deltakelsesmønstre. Det er i den forbindelse viktig at aktivitetstilbudet innenfor idretten ikke medfører så store kostnader for deltakerne at det i praksis representerer en reell økonomisk barriere for deler av befolkningen.

En åpen og inkluderende idrett innebærer også at alle, uavhengig av kjønn, etnisk eller kulturell bakgrunn, funksjonsevne eller seksuell orientering skal kunne føle seg velkommen og delta i idrettsaktiviteter.

Kulturdepartementet vil gjennom tilskuddet til NIF legge til rette for at visjonen om en åpen og inkluderende idrett lar seg realisere.

1.7.3.2 NÆRMERE OM SENTRALE PRIORITERINGER

På grunnlag av de overordnede målene for den statlige idrettspolitikken legges følgende prioriteringer til grunn for tilskuddet til NIF:

- Utvikle aktivitetstilbudet til ungdom.
- Opprettholde et omfattende og kvalitativt godt aktivitetstilbud for barn.
- Styrke satsingen på idrett for personer med nedsatt funksjonsevne, både innenfor topp- og breddeidretten.
- Styrke rammene for utvikling av toppidretten.

Disse prioriteringene innebærer at en eventuell styrking av tilskuddet til NIF de kommende årene vil gå til de rammepostene som er spesielt innrettet mot aktivitetsutvikling for barn og ungdom og til toppidrett.

1.7.3.3 UNGDOMSIDRETT

Regjeringen ønsker å fokusere særskilt på å styrke og utvikle ungdomsidretten. Dette er i tråd med idrettens egne prioriteringer, som peker på styrking av ungdomsidretten som et av sine viktigste satsingsområder.

En styrking av ungdomsidretten er viktig for å øke omfanget av fysisk aktivitet blant ungdom og som bidrag til å etablere gode aktivitetsvaner for framtiden.

Idrettens betydning som sosial møteplass, arena for meningsdannelse og som opplæring i en frivillighetskultur kan ikke erstattes av andre, som for eksempel de kommersielle treningssentrene. Derfor er det viktig med en ekstra stimulans for å utvikle ungdomsidretten.

Ungdom er innenfor idrettspolitikken definert som aldersgruppen 13 til 19 år. Kulturdepartementet

mener det er formålstjenlig å holde fast på denne aldersinndelingen.

Det er positivt at idretten selv har satt fokus på å utvikle ungt lederskap og at de ønsker å legge til rette for at ungdom selv tar ansvar for eget idrettsmiljø. Kulturdepartementet ønsker å støtte opp om dette arbeidet som er viktig både for muligheten til aktivtetsutvikling og som introduksjon til frivillig arbeid.

Samtidig er det viktig at en utvikling av ungdomsidretten også omfatter satsing på konkurranseidrett. Det er grunn til å anerkjenne at selve konkurranseelementet er et kjennetegn ved idrett, et særtrekk som gir idrettsutøvelse mening og identitet. Den store interessen for idrett er i stor grad et resultat av dette konkurranseelementet.

Det skal derfor også legges til rette for de ungdommene som ønsker å drive konkurranseidrett på ulike nivåer.

De senere årene har det vært en markert økning i antall videregående skoler med utdanningsløp tilpasset ungdom som ønsker å kombinere idrett og utdanning. Departementet vurderer det som positivt at ungdom som ønsker å kombinere idrett og utdanning kan gjøre dette i sitt lokalmiljø.

1.7.3.4 BARNEIDRETT

Den organiserte idretten har størst oppslutning blant barn (6–12 år). Barneidretten foregår lokalt i idrettslagene. Det er dette svært omfattende, gode og allsidige aktivitetstilbudet for barn i lagene som i første rekke legitimerer den statlige støtten til den organiserte idretten.

På samme måte som for ungdomsidretten er det viktig at det legges vekt på å utvikle varierte og allsidige tilbud til barnegruppen. NIF har etablert idrettens barnerettigheter og bestemmelser om barneidrett.

Kulturdepartementet mener at idrettens barnerettigheter og bestemmelser om barneidrett er viktige for den norske idrettsmodellen og tydelig viser verdigrunnlaget som barneidretten skal gjenspeile. Statens støtte til barneidrett tar som utgangspunkt at barneidrettsbestemmelsene er kjent og overholdes ute i lagene.

1.7.3.5 IDRETT FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

Kulturdepartementet vil gjennom tilskuddet til NIF legge til rette for idrettsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne.

Departementet finner det meget positivt at idretten har et mål om at idrett for personer med nedsatt funksjonsevne skal integreres i trenerutdanningen i alle idretter. Gjennom tilskuddet til NIF vil departementet bidra til økt innsats for kompetanseheving i idrettslagene på dette området.

Gode og trygge miljøer er viktig for god aktivtetsutvikling for alle grupper, også personer med nedsatt funksjonsevne. Regjeringen holder fast på målet om inkludering av utøvere med funksjonsnedsettelse i ordinære idrettsaktiviteter.

Regjeringen vil legge til rette for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i idrett og fysisk aktivitet ut fra sine ønsker og forutsetninger.

Kulturdepartementet vil prioritere toppidrett for personer med nedsatt funksjonsevne gjennom tilskuddet til toppidrett.

1.7.3.6 TOPPIDRETT

Dersom Norge fortsatt skal hevde seg på samme nivå i internasjonal toppidrett, er det Kulturdepartementets vurdering at det økonomiske grunnlaget for toppidrettssatsingen må styrkes. Det innebærer at departementet på sikt vil prioritere en opptrapping av det statlige tilskuddet til toppidrett.

En styrking av toppidretten vil legge til rette for at norsk idrett også i fremtiden skal tilby utøverne et trenings- og konkurransetilbud av høy kvalitet. Gode rammebetingelser for toppidretten er viktig for at norske utøvere skal kunne satse på sin idrett og ha mulighet til å utnytte sitt potensial.

En absolutt forutsetning for statlig støtte til toppidrett er at denne drives innenfor faglige og etisk forsvarlige rammer.

Fra statens side er det en forutsetning at toppidrettssatsingen skal styrke tilbudet både for funksjonsfriske utøvere og for utøvere med nedsatt funksjonsevne. Kulturdepartementet understreker at toppidrett for personer med nedsatt funksjonsevne skal ivaretas innenfor rammen av tilskuddet til toppidrett.

Kulturdepartementet vil også understreke at staten alene ikke kan være en garantist for toppidrettssatsingen. Det forutsettes at idretten også i fremtiden klarer å skaffe andre inntekter, herunder sponsorinntekter, til toppidrettsformål.

1.7.3.7 INNRETNING, OPPFØLGING OG KONTROLL AV STATLIGE MIDLER

Det er Kulturdepartementets vurdering at innledningen av tilskuddet til NIF i flere store rammetilskudd fungerer tilfredsstillende. Departementet vil derfor videreføre ordningen med rammetilskuddsposter.

Kulturdepartementet vil ta initiativ til en mer systematisk, forskningsbasert vurdering av måloppnåelsen for tilskuddet til NIF. Departementet mener det er formålstjenlig med regelmessig bruk av evalueringer som supplement til ordinær rapportering fra tilskuddsmottakerne.

Kulturdepartementet vil vurdere nærmere hvor ofte det vil være hensiktsmessig å gjennomføre

denne type evalueringer og hvor omfattende den enkelte evaluering bør være, herunder hvilke rammeposter som skal gjennomgå.

1.7.4 Tilskudd til lokale lag og foreninger

1.7.4.1 PRIORITERINGER FRAMOVER

Tilskuddet til lokale lag og foreninger, sammen med andre ordninger som merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner, merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg og grasrotandelen fra Norsk Tipping AS, har bidratt til bedre økonomiske rammebetingelser for lokalidretten.

Kulturdepartementet ønsker derfor å videreføre og på sikt styrke satsingen på lokale lag og foreninger, gjennom at inntil 12,5 prosent av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål anvendes til tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger, når endringen av tippenøkkelen er faset inn.

1.7.5 Tilskudd til samisk idrett

Siden 2005 er det gitt et særskilt tilskudd fra spillemidlene til samisk idrett.

Departementet mener at begrunnelsene for innføringen av et særskilt tilskudd for å bevare og videreutvikle særegne samiske idrettsaktiviteter fortsatt er gyldige. Tilskuddet fra spillemidlene vil derfor bli videreført.

1.7.6 Tiltak

- Kulturdepartementet vil prioritere tilskudd til utvikling av idrettstilbudet til ungdom, både i form av lavterskel- og ikke konkurransebaserte aktiviteter, og gjennom tilrettelegging for en utviklingsorientert ungdomsidrett.
- Tilskuddet til barneidrett styrkes for å opprettholde et omfattende og kvalitativt godt aktivitets-tilbud for denne målgruppen.
- Gjennom tilskuddet til NIF vil det legges økt vekt på idrett for personer med nedsatt funksjonsevne, både innenfor topp- og breddeidretten.
- Tilskuddet til toppidrett styrkes.
- Inndeling av tilskuddet til NIF i fire rammetilskudd fungerer tilfredsstillende og foreslås videreført.
- For å bedre oppfølgingen av tilskuddet til NIF vil det tas systematisk bruk av eksterne evalueringer av måloppnåelse.
- Tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger styrkes ved at inntil 12,5 prosent av spillemidlene til idrettsformål tilfaller denne ordningen, når endringen av tippenøkkelen er faset inn.
- Tilskudd til særegne samiske idrettsaktiviteter videreføres.

1.8 Idrettens samfunnsbetydning

Idretten er av stor samfunnsmessig betydning både gjennom sine aktiviteter og sitt bidrag til sosiale fellesskap i nærmiljøet.

Regjeringen ønsker å framheve, understøtte og videreutvikle det potensialet idrett og fysisk aktivitet har for å nå mål av stor samfunnsmessig betydning. Det dreier seg i særlig grad om velferdspolitiske mål knyttet til inkludering i vid forstand, til helsefremmende arbeid og til å nå inaktive grupper med et tilbud om fysisk aktivitet.

Kulturdepartementet vil understreke at innenfor rammen av idrettspolitikken utgjør styrking av lokale foreningers rammebetingelser, blant annet gjennom satsing på utbygging av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet, det viktigste bidraget for å nå målene knyttet til inkludering og helsefremmende arbeid.

Kulturdepartementet vil oppmuntre til lokale tiltak der idretten selv initierer eller påtar seg ansvar ut over sine primær oppgaver, der det finnes kompetanse, kapasitet og et finansieringsgrunnlag for dette.

1.8.1 Idrett er inkludering

Frivillige organisasjoner utgjør verdifulle sosiale fellesskap. Videre er organisasjonene arenaer for læring, kompetanseutvikling og meningsdannelse.

Det er viktig at organisasjonene klarer å være inkluderende overfor alle grupper i befolkningen, uavhengig av for eksempel kjønn, utdanning eller inntekt. NIF er Norges største frivillige organisasjon. Det gir idretten en unik posisjon som inkluderingsarena.

Det er også viktig at idretten arbeider aktivt og målrettet for å øke kvinneandelen i sentrale posisjoner og utvikler aktivitetstilbud som er attraktive for begge kjønn. Det vil blant annet styrke idrettsorganisasjonenes inkluderende rolle. Kulturdepartementet ser positivt på det arbeidet NIF gjør på dette området, og oppfordrer organisasjonen til å fortsette med tiltak for å bedre kjønnsbalansen blant ledere og trenere.

Regjeringen vil understreke viktigheten av at idretten fortsetter sitt arbeid for en åpen idrett og motvirker diskriminering på grunnlag av seksuell orientering.

Kulturdepartementet viser til at NIF, særforbund og idrettslag er opptatt av at idretten skal være en arena hvor mennesker med innvandrer- og minoritetsbakgrunn skal finne seg til rette.

Det er viktig at idrettsaktivitet er tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomi.

1.8.1.1 INKLUDERING I IDRETTSLAG

Kulturdepartementet forvalter en særskilt tilskuddsordning som tar utgangspunkt i idrettslagenes

evne og mulighet til å være inkluderingsarenaer i nærmiljøet.

Det overordnede målet med tilskuddsordningen «Inkludering i idrettslag» er å inkludere nye grupper inn i idrettslagenes ordinære aktivitetstilbud, gjennom å motvirke økonomiske og kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrettsaktivitet.

Kulturdepartementet mener at tilskuddsordningen «Inkludering i idrettslag» kan være med å bidra til at idrettsråd og idrettslag har større fokus på og er bedre rustet til å lykkes i arbeidet med å inkludere barn og ungdom med minoritetsbakgrunn i idrettsfellesskapet.

Kulturdepartementet vil styrke tilskuddsordningen i størrelsesorden 2 mill. kroner i forhold til 2011-nivå, når effekten av endringen i tippenøkkelen slår inn. Styrkingen av tilskuddet forutsetter at NIF prioriterer arbeidet med erfaringsoverføring og kompetanseutvikling med utgangspunkt i resultatene fra lagenes arbeid.

1.8.2 Idrett og fysisk aktivitet som bidrag til bedret folkehelse

Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurser. Befolkningen får stadig bedre helse, likevel er det fortsatt et stort potensial i å fremme helse og forebygge sykdom og tidlig død.

1.8.2.1 FOLKEHELSE I SAMHANDLINGSREFORMEN

Regjeringen varslet i Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011–2015 utvikling av en tverrdepartemental folkehelsestrategi. Hensikten er å styrke koordineringen mellom sektorer og gi mulighet for å se ulike områder i sammenheng.

Regjeringen vil styrke arbeidet med å fremme god helse i befolkningen, forebygge sykdom og utjevne sosiale helseforskjeller. Det skal tas hensyn til sosiale helseforskjeller i planer, politikk- og lovutvikling, der det er relevant.

1.8.3 Idrett og fysisk aktivitet i skolen

Regjeringen har over lang tid satt fokus på skolens bidrag til økt fysisk aktivitet. En viktig forutsetning for å drive fysisk aktivitet er at det er lagt til rette for det gjennom fysisk utforming av skolens uterom, og gjennom bygging av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i tilknytning til skoler.

Ved fordelingen av spillemidler til anlegg og områder for fysisk aktivitet vil anlegg der det foreligger flerbruksmuligheter bli prioritert. Dette vil blant annet omfatte anlegg som kan benyttes av skolen på tidspunkter hvor idretten eller andre primære brukergrupper ikke benytter anlegget.

Regjeringen fremmet våren 2011 en stortingsmelding om innholdet i skolens ungdomstrinn, Meld.

St. 22 (2010–2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter. I meldingen omtales fysisk aktivitet. Meldingen viser til at skolen har muligheter til å legge til rette for økt fysisk aktivitet innenfor rammen av lovverk og læreplaner.

Kulturdepartementet finner det formålstjenlig å initiere en evaluering av samarbeid mellom idretten og skole/SFO. Ved en systematisk gjennomgang av dette feltet vil det trolig være mulig å identifisere forutsetninger for å lykkes med denne type samarbeid. Dette kan igjen danne grunnlag for en mer kunnskapsbasert tilnærming til feltet.

1.8.4 Idrett og fysisk aktivitet for inaktive voksne

Det viktigste det offentlige kan bidra med overfor den gruppen av voksne som allerede er fysisk aktive, er utbygging av idrettsanlegg og sikring av områder der aktiviteten kan foregå. Også for inaktive vil en tilpasset anleggsutvikling være viktig.

Regjeringen ønsker å stimulere til et samarbeid mellom arbeidsmyndighetene og idrettsorganisasjonene med et mål om å gi et aktivitetstilbud til mennesker som av ulike grunner befinner seg utenfor det ordinære arbeidslivet.

1.8.4.1 TILTAK FOR INAKTIVE

Aktiv på dagtid er et tilbud som er etablert flere steder i landet. Aktiv på dagtid er tilrettelagt fysisk aktivitet på dagtid for alle som mottar en eller annen form for trygd eller sosial stønad og som er mellom 18 og 65 år.

Regjeringen ser meget positivt på denne type tiltak overfor inaktive. Kulturdepartementet ønsker å stimulere til at denne type tilbud utvikles og styrkes over hele landet. Departementet vil etter samråd med NIF finne fram til en formålstjenlig modell for forvaltning av et slikt tilskudd.

1.8.5 Tiltak

- Kulturdepartementet vil gjennom økt satsing på utbygging av idrettsanlegg og ved å styrke idrettens rammebetingelser, bidra til at idrettslagene kan opprettholde og utvikle sitt aktivitetstilbud.
- Tilskuddsordningen til inkludering i idrettslag utvides og styrkes.
- Kulturdepartementet vil stimulere til tiltak og utvikle modeller for samarbeid mellom idrettslag og skolen. Tiltak på ungdomstrinnet vil prioriteres.
- Kulturdepartementet vil gjennom tilskudd til NIF legge til rette for tiltak for å nå inaktive.

1.9 Fysisk aktivitet og friluftsliv

Friluftsliv er en viktig kilde til fysisk aktivitet og rekreasjon.

Friluftslivet og dets organisasjoner har sin primære departementstilknytning til Miljøverndepartementet. Dette er begrunnet ut fra koblingen til andre deler av miljøvernpolitikken.

Miljøverndepartementet har igangsatt arbeid med en nasjonal handlingsplan for statlig sikring av friluftsområder. Hovedformålet med planen er å legge strategier og føringer for det videre arbeidet med sikring og tilrettelegging av friluftsområder med statlig medvirkning.

Planen skal i utgangspunktet ha en tidshorison til 2020. Målet er at vi skal bli mer fysisk aktive i hverdagen, slik at livskvaliteten øker. Erfaringer fra nærmiljøvarsningen vil også være viktige bidrag i arbeidet med og innholdet i Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder.

Det anses som formålstjenlig at hovedansvaret for friluftslivspolitikken, der grunnstøtteordningene til friluftslivsorganisasjonene naturlig inngår, fortsatt skal ligge i Miljøverndepartementet.

Som en følge av en endring av tippenøkkel tas det sikte på at satsingen på friluftsliv styrkes. Kulturdepartementet vil derfor prioritere anlegg for egenorganisert aktivitet. Dette er anlegg som har stort brukspotensial, og vil bidra til å nå grupper som ikke finner et tilbud innenfor den organiserte idretten.

1.9.1 Tiltak

- Økt satsing på tilskudd til anlegg og områder for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Tilskuddsordningen til anlegg for friluftsliv i fjellet videreføres.
- Tilskuddsordningen til friluftstiltak for barn og ungdom videreføres og styrkes.
- Tilskuddsordningen utvides til å omfatte tiltak overfor inaktive voksne.
- Det foretas en gjennomgang av friluftslivstiltak som mottar spillemidler.

1.10 Internasjonalt idrettssamarbeid

1.10.1 Internasjonalt arbeid

Idrett er et viktig samfunns- og kulturfenomen internasjonalt. Regjeringen vil derfor prioritere myndighetssamarbeid om idrettsspørsmål og bidra til internasjonalt samarbeid mellom idrettsorganisasjoner der dette er naturlig. I tillegg vil regjeringen samarbeide med idrettsorganisasjonene for enda bedre å utnytte idrettens potensial som brobygger og som drivkraft for utvikling og fred.

1.10.2 Idrettssamarbeid i Europarådet

Europarådet er det viktigste mellomstatlige organet for idrettspolitiske spørsmål i Europa, og det eneste som omfatter alle europeiske land.

EU er i ferd med å bli en mer sentral aktør på den europeiske idrettspolitiske scenen enn før, men det forventes at Europarådet i de nærmeste årene fortsatt vil være sentral i det europeiske idrettssamarbeidet på myndighetsnivå. Kulturdepartementet legger opp til å videreføre sitt aktive engasjement på idrettsfeltet gjennom Europarådet og følge opp arbeidet både i Den utvidete delavtalen for idrett (EPAS) og med de to idrettskonvensjonene om hhv. antidoping og tribunevold.

1.10.3 EU som ny aktør i europeisk idrettssamarbeid

Historisk har kompetansen på idrettsområdet i EU ligget på medlemsstatsnivå. De senere årene har imidlertid idrett kommet høyere på EUs dagsorden.

EU-kommisjonen foreslår at det opprettes et program for idrett, underlagt EUs utdanningsprogram, i det nye langtidsbudsjettet for EU (2014–2020). Kommisjonens forslag forventes behandlet av EU-parlamentet og Ministerrådet i løpet av 2012.

For å styrke Norges og de andre EØS/EFTA-landenes formelle posisjon til å kunne delta i EUs idrettssamarbeid, er det satt i gang et arbeid i EFTA-regi for å inkludere idrett i EØS-avtalen. Dette arbeidet er nå i en avsluttende fase. Så lenge idrettsfeltet ikke er inkludert i EØS-avtalen, vil spørsmålet om EØS-relevans i prinsippet kunne reises hver gang nye temaer tas inn på EUs idrettsagenda.

Regjeringen legger opp til å følge aktivt med i den idrettspolitiske utviklingen i EU og søke innflytelse og deltakelse innenfor de rammene som vår tilknytningsform til EU gir.

1.11 Store internasjonale idrettsbegivenheter

Det gjennomføres en rekke internasjonale mesterskap og andre idrettsarrangementer i Norge i løpet av et år. Internasjonale mesterskap og konkurranser er en naturlig del av idrettens utstrakte samarbeid over landegrensene, og er begivenheter som markerer det ypperste av idrettsprestasjoner innenfor en eller flere idrettsgrener.

For regjeringen er det viktig å fastsette noen prinsipper for når og på hvilken måte staten skal bidra til gjennomføring av denne type arrangementer.

1.11.1 Ansvarsdeling mellom stat og idrett

Internasjonale idrettskonkurranser i Norge gjennomføres som hovedregel uten tilskudd fra spillemidlene til selve gjennomføringen av arrangementene. Det er etablert praksis at det ikke ytes tilskudd til arrangøren av mesterskap i enkeltidretter.

Kulturdepartementet legger til grunn at dette skal være det grunnleggende prinsippet også i framtiden.

1.11.2 Behovet for anlegg for å gjennomføre internasjonale mesterskap

Kulturdepartementet ønsker å videreføre og utvikle ordningen med nasjonalanlegg. Hensikten med ordningen er å bidra til å etablere anlegg som kan brukes til internasjonal eliteidrett og være arena for internasjonale mesterskap og konkurranser i Norge.

Status som nasjonalanlegg gis av Kulturdepartementet etter innstilling fra NIF. Dette gir rett til tilskudd på inntil 50 prosent av godkjente kostnader ved utbygging, ombygging eller rehabilitering av anleggene.

Det er begrenset hvor mange nasjonalanlegg som kan etableres. Departementet finner det formålstjenlig å foreta en gjennomgang av hvilke idretter som skal gis mulighet til å ha et nasjonalanlegg, og betingelsene som skal inngå i avtalene mellom staten og de aktuelle idrettene/anleggene. Et slikt arbeid vil foregå etter samråd med NIF og aktuelle særforbund.

1.11.3 Idrettsbegivenheter som betinger statlig medvirkning

Det finnes imidlertid enkelte idrettsbegivenheter som er så store at de ikke lar seg gjennomføre uten statlig medvirkning. I tillegg finnes det eksempler der de internasjonale organisasjonene som er rettighetshaverne til arrangementer, krever garantier for gjennomføringen av mesterskap som det i Norge i praksis bare er staten som kan gi.

Dersom Norge og norsk idrett skal kunne påta seg denne type arrangementer, kreves det derfor et utstrakt samarbeid mellom idretten, staten og både regionale og kommunale myndigheter.

Regjeringen mener det er viktig at Norge skal kunne ha muligheten til å arrangere idrettsbegivenheter som i praksis betinger statlig støtte. Det finnes arrangementer som det både ut fra idrettslige og andre hensyn vil være av interesse å legge til Norge.

Dersom statlig støtte til denne type idrettsbegivenheter skal være aktuelt, er det en forutsetning at en samlet idrettsbevegelse ønsker arrangementet. Spørsmål om bevilgninger og vedtak om tilskudd og garantier vil framlegges for Stortinget dersom dette skulle bli aktuelt.

1.11.4 Prioriterte arrangementer

Det finnes internasjonale idrettsbegivenheter som har en størrelse og kostnadsramme som gjør det lite aktuelt for regjeringen å arbeide for å få disse lagt til Norge.

Dette gjelder for eksempel de store sommerarrangementene som et Sommer-OL og verdensmesterskap i fotball for menn. Disse arrangementene er i

tillegg til å være meget kostnadskreven, så store at det er spørsmål om de kan la seg gjennomføre på en tilfredsstillende måte i Norge.

I tillegg vil så store arrangementer innebære en utbygging av idrettsanlegg og annen infrastruktur, som det vil være svært vanskelig å finne formålstjenlige løsninger for etterbruken av.

Regjeringen finner det formålstjenlig å ta utgangspunkt i at Norge har særlige naturlige forutsetninger for å arrangere vinteridrett. Det vil i praksis si at det store internasjonale idrettsarrangementet det kan være aktuelt fra statens side å bidra til å legge til Norge, vil være De olympiske og paralympiske vinterleker.

Regjeringen understreker at den ikke har tatt stilling til om, og eventuelt når, det kan være aktuelt med statlig støtte til å arrangere olympiske og paralympiske vinterleker (OL/PL) i Norge.

1.12 En etisk og verdibasert idrett

Det er et sentralt mål for norsk idrett og en forutsetning for den statlige støtten til den organiserte idretten, at all aktivitet og øvrig arbeid innenfor organisasjonen skal ha en klar verdiforankring.

Idrettsorganisasjonens arbeid skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idretts glede, fellesskap, helse og ærlighet.

Kulturdepartementet har i sine årlige tilskuddsbrev understreket at alle medlemmer i norsk idrett skal ha et bevisst forhold til idrettens grunnverdier. Verdier skal integreres i daglig praktisk handling gjennom en lokal forankring av verdierarbeidet.

1.12.1 Antidopingarbeidet innenfor idretten

Antidopingarbeidet er et konkret uttrykk for idrettens verdifundament. Norge og norsk idrett har lenge vært ledende i dette arbeidet. Staten har også vært en aktiv med- og støttespiller for antidopingarbeidet innenfor idretten.

Antidopingarbeidet er viktig ut fra flere ulike hensyn. For det første er det viktig å opprettholde en toppidrett som ivaretar utøvernes helse. For det andre strider bruk av doping mot idealet om fair play. Et tredje argument for å forby bruk av doping i idretten er at det strider mot idrettens idégrunnlag og anseelse.

1.12.1.1 NORGES DELTAKELSE I DET INTERNASJONALE ANTIDOPING-SAMARBEIDET

Både Kulturdepartementet og Antidoping Norge deltar aktivt i det internasjonale antidopingarbeidet gjennom ulike samarbeidsfora.

Siden Europarådets antidopingkonvensjon trådte i kraft i 1990, har Europarådet spilt en sentral rolle i arbeidet mot doping i idretten.

1.12.1.2 VURDERING AV DET NORSKE ANTIDOPING-ARBEIDET INNENFOR IDRETTE

Det er Kulturdepartementets vurdering at antidopingarbeidet innenfor idretten i Norge drives på en god og forsvarlig måte. Norge har gjennom mange år vært blant de ledende internasjonalt på dette området.

1.12.1.3 PRIORITERINGER FRAMOVER

Norge skal fortsatt være ledende i arbeidet mot doping i idretten. Det overordnede målet er å opprettholde og videreutvikle et effektivt og faglig sterkt antidopingarbeid, samtidig som arbeidet ivaretar rettssikkerheten og rettighetene til utøvere og andre berørte enkeltindivider.

Kulturdepartementet vil fremdeles ha fokus på organisering og rollefordeling for å sikre at alle ledd i antidopingarbeidet baserer seg på et uavhengig faglig grunnlag.

Gjennom spillemidlene til idrettsformål skal det sikres gode økonomiske rammebetingelser for gjennomføringen av antidopingarbeidet i Norge. Antidoping Norge har en avgjørende rolle i dette arbeidet, og det er en prioritert oppgave å støtte opp om deres virksomhet.

1.12.2 *Doping som samfunnsproblem (doping utenfor den organiserte idretten)*

Norge har i dag et effektivt system for å bekjempe dopingbruk innenfor idretten. De siste årene har det imidlertid vært en økende erkjennelse av at bruk av dopingmidler utgjør en større utfordring i miljøer utenfor den organiserte idretten, og at dette representerer et samfunnsproblem.

Bruk av doping utenfor idretten er i første rekke et helse- og rusrelatert problem. På denne bakgrunn er det Helse- og omsorgsdepartementet som har det koordinerende ansvaret for myndighetenes innsats mot doping som samfunnsproblem. Regjeringen er i ferd med å utarbeide en ny stortingsmelding om rusmiddelproblematikken. Meldingen vil omhandle doping, og tiltak knyttet både til forebygging og behandling vil bli vurdert nærmere.

1.12.3 *Kampfiksing*

Idretten har etterlyst et større myndighetsengasjement på området, særlig når det gjelder etterforskning og straffeforfølgelse av tilfeller av kampfiksing. Det pekes også på at lovverket er for svakt på dette området i mange europeiske land.

De europeiske idrettsministerkonferansene i 2008 og 2010 konkluderte med at det er behov for til-

tak på myndighetsnivå. Europarådet har tatt initiativ til et samarbeid blant europeiske myndigheter for å bekjempe kampfiksing.

Norske myndigheter vil ha et økt fokus på kampfiksing fremover, både som en bidragsyter i arbeidet på europeisk plan og i et nasjonalt perspektiv for å motvirke at slik aktivitet får fotfeste i Norge og norsk idrett.

1.12.4 *Kampaktiviteter som tillater knockout*

Kulturdepartementet vil foreta en gjennomgang av de juridiske sidene ved lov om forbud mot profesjonell boksing og knockoutloven.

1.12.5 *Andre aktuelle områder*

Av andre aktuelle områder som på en god måte eksemplifiserer både behovet for og resultatene av et aktivt verdiparbeid kan nevnes arbeidet mot seksuell trakassering og overgrep, arbeidet mot homohets i idretten og forebygging av spiseforstyrrelser.

1.13 *Forsknings- og utviklingsarbeid*

Det er et mål at forskning og utviklingsarbeid finansiert av Kulturdepartementet på idrettsområdet samlet sett vil bidra til å forstå idrettsområdet og dets sentrale utviklingstrekk. FoU er en forutsetning for en kunnskapsbasert utvikling av den statlige idrettspolitikken.

1.13.1 *Departementets ansvar for idrettsforskning*

Kulturdepartementet har et overordnet ansvar for kunnskapsutviklingen på vegne av hele idrettsområdet.

1.13.2 *Prioriterte områder*

Kulturdepartementet vil trekke fram enkelte prioriterte områder for det FoU-arbeidet som vil finansieres innenfor rammen av spillemidlene til idrettsformål de kommende år.

Departementet finner det formålstjenlig å styrke den samfunnsorienterte idrettsforskningen. Idretten er så stor og mangfoldig at det er behov for å se på spesifikke idrettsrelaterte problemstillinger.

Kulturdepartementet vil prioritere å finansiere forskningsprosjekter og løpende undersøkelser som kan gi oss grunnlag for å si noe om idrettens omfang og uttrykksformer, herunder hvem som driver idrett, hvor de gjør det og i hvilken organisatorisk sammenheng dette foregår.

Det vil fortsatt være viktig å stimulere til anleggsforskning. Det er viktig at anleggsutbyggingen bidrar til et mangfold av aktiviteter og til at flest mulig har et tilbud om idrett og fysisk aktivitet i sitt nærmiljø.

Kunnskap om årsaker til skader, skadeomfang og type skader er viktig for i neste omgang effektivt å kunne forebygge skader innenfor idretten. Kulturdepartementet vil derfor vektlegge forskning og kunnskapsformidling omkring idrettsskader. Ikke minst er det viktig å sørge for at både den organiserte idretten og enkeltpersoner som driver egenorganisert fysisk aktivitet får tilgang til, og tar bruk av, kunnskap om skadeforebyggende tiltak.

1.13.3 Innretning på framtidig FoU-arbeid

Idrettsforskning vil bli prioritert de kommende år. Departementet har for det meste positive erfaringer med å finansiere selvstendige sentre som skal ivareta grunnforskning på idrettsspesifikke områder.

Kulturdepartementet vil med utgangspunkt i de prioriterte områdene for idrettsforskning foreta en vurdering av på hvilke områder det er mest formålstjenlig å videreføre eller opprette egne forsknings-sentre.

Det legges opp til at slike sentre kan få tilsagn om tilskudd i en tre- til femårsperiode. Dette vil sikre forutsigbarhet og trygge finansielle rammer som kan sikre et langsiktig perspektiv på forskningen. På denne måten vil departementet kunne ivareta deler av sitt ansvar for grunnforskning på idrettsområdet.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Rannveig Kvifte Andresen, fra Senterpartiet, Olov Grøtting, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen. Siden forrige idrettsmelding ble behandlet har det skjedd endringer i folks aktivitetsvaner, i omfanget av frivillig arbeid, og demografiske endringer som gjør det naturlig å gjennomgå statens målsettinger og virkemiddelbruk på idrettsområdet. Komiteen viser til at nordmenn trener mer enn før. Det trenes oftere, hardere og mer. Nordmenns fysiske aktivitet i form av trening og mosjonsaktiviteter ligger svært langt over gjennomsnittet i Europa. Samtidig er den generelle daglige fysiske hverdagsaktiviteten vesentlig redusert. Dette har sammenheng med en endring i livsstil og vaner. Stillesittende jobber, økt bilbruk, medie- og kommunikasjonsbruk har gitt oss helt

andre forutsetninger for fysisk aktivitet enn generasjonene før oss. Komiteen viser til at denne endringen er så markant at selv om treningsaktiviteten er på et historisk høyt nivå, har den totale fysiske aktiviteten likevel blitt redusert.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er svært fornøyd med at regjeringen legger fram en idrettsmelding som skal peke ut retningen for den statlige idrettspolitikken. Flertallet legger til grunn idrettens viktige posisjon og oppgave, at den fortjener en viktig plass i samfunnet og at regjeringen vil føre en framtidsrettet offensiv idrettspolitik.

Komiteen påpeker at idrettspolitikken omfatter både toppidrett, barne- og ungdomsidrett, breddeidrett og egenorganisert fysisk aktivitet. Komiteen peker på at fysisk aktivitet fortsatt er mest egenorganisert, men har de senere årene også til dels blitt organisert, noe bl.a. den sterke framveksten av turforeninger viser. Komiteen viser til at hverdagsaktiviteten i befolkningen er markant redusert de siste årtiene, noe som ikke kan erstattes av trenings- og mosjonsaktiviteter selv om disse har økt betydelig i perioden. Dette er en trussel mot folkehelsen. Komiteen peker derfor på at det er et stort behov for å legge til rette for mer hverdagsaktivitet, som for eksempel å gå eller sykle til og fra jobb og skole, samt for lavterskel mosjonsaktiviteter. Komiteen viser til at dette i praksis er deler av samhandlingsreformen, og vil være et tverrsektorielt samarbeid, der flere departement, deriblant Kulturdepartementet gjennom idrettspolitikken, har delansvar. Dette arbeidet vil involvere både offentlig, privat og frivillig sektor.

Komiteen peker videre på den særdeles viktige rollen idretten har i det moderne norske samfunnet, ved å bidra til at store deler av befolkningen deltar i og/eller har glede av idretten på andre måter. Deltagelse i idretten kan skje som utøver, som frivillig eller som tilskuer der man rett og slett har gleden av å følge prestasjonene til våre toppidrettsutøvere eller lokale utøvere.

Komiteen viser til at idretten i stor grad bæres av frivillig innsats. Frivillig sektor er for de fleste det aller viktigste elementet i vårt moderne samfunn, og er en viktig grunn til at Norge er et av verdens beste land å bo i.

Komiteen peker på de store utfordringene samfunnet står overfor der en stadig større del av befolkningen er inaktive, og mange opplever psykiske problemer. Dette skaper store utfordringer for folkehelsen, og i dette perspektivet vil idrettens betydning bare øke i åra framover, både for fysisk og psykisk helse. Komiteen mener at utviklingen skal

skje på idrettens egne premisser, men antar at også idretten vil finne det naturlig og interessant å innrette en del av aktivitetene slik at man når en større del av befolkningen, spesielt barn og unge, og også inaktive. Komiteen mener at en slik utvikling vil gå parallelt med at man satser for fullt både på toppidrett og på breddeidrett. Komiteen viser også til at når en større andel av befolkningen er fysisk aktive, vil man også øke rekrutteringsgrunnlaget for breddeidretten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på meldingens tydelige og gode begrunnelser for støtte til toppidrett som en del av begrunnelsene for en norsk idrettspolitik. Disse medlemmer fremhever behovet også for å synliggjøre dette konkret i begrunnelsene for endring av fordelingsnøkkelen for overskuddet fra Norsk Tipping AS. Disse medlemmer mener en ny tippenøkkel vil gi et bedre grunnlag for bygging og rehabilitering av anlegg lokalt, styrke arbeidet med å utvikle barne- og ungdomsidretten, styrke utviklingen av norsk toppidrett, og vil intensivere innsatsen for et godt aktivitetstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne og personer som i dag i liten grad er fysisk aktive. Tiltak for tilrettelegging for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv vil også styrkes.

2.2 Idrettspolitik for fremtiden – mål og verdigrunnlag

Komiteen slutter seg til visjonen «idrett og fysisk aktivitet for alle» som et overordnet mål for den statlige idrettspolitikken. Komiteen viser til at dette er en videreføring av tidligere mål. Komiteen er enig i at målet om idrett og fysisk aktivitet for alle må innebære at staten gjennom sin virkemiddelbruk legger til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Komiteen viser til at idrett er en sentral del av livet til en stor del av Norges befolkning. Den organiserte idretten har lang tradisjon. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) fylte 150 år i 2011, og enkelte av særforbundene er enda eldre.

Komiteen viser videre til at idretten er landets største frivillige bevegelse. Norges idrettsforbund er samlet landets største frivillige barne- og ungdomsorganisasjon. Mange driver også egenorganisert idrett og fysisk aktivitet utenom den organiserte idretten.

Komiteen legger idrettens egenverdi til grunn for idrettspolitikken. Gjennom deltakelse i trening eller konkurranser utvikles enkeltmennesket både fysisk og mentalt. Idrett er en kilde til glede og overskudd, fysisk og psykisk.

Komiteen viser til at idrett også handler om deltakelse i fellesskap. Idrett er en viktig sosial arena for mange og for mange lokalsamfunn. Idrett har også en bred publikumsappell og er en viktig identitetsskaper både i et lokalt og i et nasjonalt perspektiv.

Komiteen viser til at begrunnelsen for den statlige idrettspolitikken har variert opp gjennom historien. Opprinnelig var hensynet til landets forsvarsevne en fremtredende begrunnelse. Senere ble den helsemessige betydningen trukket sterkere frem. Siden 1970-tallet er idrett definert som en naturlig del av kulturpolitikken. I dette ligger det en dreining fra vekt på idrettens instrumentelle sider som forsvarsevne og helsegevinst til idrettens sosiale og meningsbærende funksjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil understreke at alle forbund som er medlemmer av NIF organiserer grener som er anerkjent som idretter. Videre vil flertallet presisere at alle idrettene i NIF er likeverdige og har samme mulighet til å søke støtte i forbindelse med tildeling av offentlige midler, bygging av idrettsanlegg osv.

Komiteen viser til at fysisk inaktivitet er et økende samfunnsproblem, og at det i første rekke er en mer stillesittende hverdag som er årsaken til at kun 20 prosent av befolkningen oppfyller myndighetenes anbefalinger om daglig fysisk aktivitet. Samtidig har antallet som trener eller mosjonerer regelmessig aldri vært høyere enn i dag. Idrett, trening og mosjon er derfor et vesentlig bidrag for å nå nasjonale helsepolitiske mål, både innen fysisk og psykisk helse i framtida.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at idrett siden 1970-tallet er definert som en naturlig del av kulturpolitikken, og i dette ligger det en dreining fra å vektlegge idrettens instrumentelle sider innen forsvarsevne og folkehelse over mot idrettens sosiale og meningsbærende funksjon.

Komiteen viser videre til at med de utfordringene samfunnet ser med hensyn til en fysisk inaktiv befolkning og sterke vekst i livsstilssykdommer, vil en i framtida se en dreining mot at idretten igjen blir viktigere for folkehelsen, men samtidig at idrettens sosiale og meningsbærende funksjon vektlegges for fullt.

Komiteen viser til at i meldingen forstås idrett som trening og konkurransevirkosomhet i den organiserte idretten. Fysisk aktivitet refererer til egenorga-

niserte trenings- og mosjonsaktiviteter. I tillegg er det et mål å stimulere til fysisk aktivitet i form av friluftsliv. Med hverdagsaktivitet menes aktivitet som er en direkte følge av dagligdagse gjøremål. Å stimulere til denne type hverdagsaktiviteter faller utenfor rammene for idrettspolitikken.

Komiteen legger samtidig til grunn at idrett er mer enn det som foregår i den organiserte idretten. Mye konkurranseforberedende trening foregår i form av egenorganisert aktivitet, enten det er i skog og mark, kommersielle treningssentra eller på idrettsanlegg. Konkurranser kan også variere i grad av lek, organisering og formalitet. Mye av denne aktiviteten utgjør også viktige sosiale fellesskap.

Komiteen vil også peke på at fysisk aktivitet kan ha karakter av turaktivitet og lek som ikke primært har trening og mosjon som formål. Mye friluftsliv vil for eksempel falle inn under en slik beskrivelse.

Komiteen viser til den store betydningen idrettsanlegg har for breddeidretten rundt om i landet og for rekruttering til toppidretten. Komiteen har tro på ordningen for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg og ønsker å utvikle denne videre.

Komiteen viser til at regjeringen setter opp følgende mål for den statlige støtten til idrettsformål:

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon på det nivå de selv ønsker.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt toppnivå innenfor etisk forsvarlige rammer.

Komiteen viser til meldingens beskrivelse av enkelte prioriterte målgrupper. Komiteen støtter at den statlige virkemiddelbruken rettes inn mot grupper som er særlig viktig å nå, herunder barn og unge, inaktive voksne og personer med nedsatt funksjonsevne.

Komiteen viser til at meldingen beskriver mange målgrupper som er særlig viktige å nå, som barn og unge, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive. Komiteen vil i denne sammenheng peke på de demografiske endringene som skjer i befolkningen med en stadig større andel eldre. Det er

svært viktig både for den enkeltes livskvalitet og for samfunnet at man møter alderdommen med så god helse som mulig. Det er derfor naturlig at også denne gruppen omfattes av tiltak for inaktive voksne, slik at de kan gå en friskere og mer aktiv alderdom i møte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener videre at Kulturdepartementet vektlegger svært mange viktige satsingsområder for den statlige idrettspolitikken de nærmeste årene. Dette gjelder både satsing på anlegg, gode rammebetingelser for den organiserte idretten, ungdomsidrett, barneidrett, toppidrett, egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv, tiltak for inaktive, for inkludering og for grupper med spesielle behov. Flertallet vil spesielt trekke fram egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv som et viktig satsingsområde, knyttet opp mot de store utfordringene vi som samfunn står overfor i forbindelse med folkehelse, livsstilsjukdommer og problemer relatert til psykisk helse.

Komiteen merker seg at nye tiltak og prioriteringer som omtales i meldingen skal, der ikke annet framgår, finansieres innenfor rammen av spillemidler til idrettsformål.

Komiteen vil fremheve idrettens betydning som grasrotbevegelse og en vesentlig del av den norske frivilligheten. De frivillige organisasjonene er viktige bærere av sivilsamfunnet som etter komiteens syn utgjør en viktig og positiv kraft i organiseringen av hele samfunnet. Komiteen legger stor vekt på den demokratiske kraften de frivillige organisasjonene bærer i seg, og dermed betydningen av å bevare integriteten og uavhengigheten hos de frivillige organisasjonene. Komiteen vil derfor understreke hvor viktig det er å finne nøytrale virkemidler for å styrke idretten og frivillighetens generelle stilling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på hvor viktig det er å bevare maktspredningsprinsippet i idretten for å sikre at den bygges nedenfra og opp. Idretten må beholde friheten til å eksistere på sine egne betingelser, og ikke reduseres til et instrument for statlig politikk. Dette er vesentlig fordi de viktigste fellesskapene er mellom mennesker som er frie og villige til å gjøre en innsats for hverandre. Et sterkt sivilsamfunn er derfor et viktig overordnet samfunnsperspektiv for å balansere statens makt. Idrettens virke som en del av det frivillige velferdstilbudet gir viktige bidrag på en rekke velferdsområder og er medskaper av det mangfoldet som gir gode og sunne korrektiver både for offentlig

sektor og markedsaktørene. En aktiv idrett i den frivillige sektoren er derfor en forutsetning for å få til en god balanse mellom enkeltmenneskets mange og ulike behov og offentlige fellesskapsløsninger.

Disse medlemmer vil fremheve at det viktigste myndighetene kan gjøre for idretten er å bidra til gode rammebetingelser, slik at idrettsbevegelsen selv kan finne de gode løsningene. Idretten er et mangfold av ulike fellesskap som utgjør viktige sivile, ikke-statlige arenaer for mennesker. Det er derfor maktpåliggende at idrett og frivillighet forblir uavhengige og at norsk idrettspolitikken forankres i idrettens lokale miljøer. Disse medlemmer vil advare mot for sterke statlige bindinger, som ikke er et gode for idretten, og viser i denne sammenheng til verdien av det engasjementet som driver alle frivillige. Denne virketrangen må ikke strupes av statlige bindinger og et økende byråkrati som lett følger direkte offentlig støtte. Disse medlemmer viser til endringene i norsk frivillighet fra mer langsiktig engasjement til kortsiktig og ad hoc-preget innsats hvor det har blitt stadig vanskeligere å rekruttere til frivillige verv.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser her til idrettsorganisasjonenes innspill under Høyres idrettshøring, hvor betydningen av mer tillit i frivilligheten og forenklede administrative rutiner ble fremhevet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til at bedre rammebetingelser for frivillig sektor ble fremhevet som et av de fire grunnprinsippene for regjeringens frivillighetspolitikk da stortingsmeldingen om frivillighet ble lansert i 2007. Blant tiltakene som regjeringen skulle gjennomføre var kartlegging av rapporteringskrav med forslag til forenklinger, kartlegging og vurdering av bruken av prosjektstøtte i den statlige idrettspolitikken, styrking og evaluering av Frifondordningen og kartlegging og vurdering av tilpasning av statlige tilskudd til ny organisasjonsstruktur.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen i 2013 fremdeles ikke har fulgt opp og gjennomført disse tiltakene som forventet. Disse medlemmer viser til at frivilligheten flere ganger etter at tiltakene ble lansert, har pekt på behovet for å kartlegge bruken av prosjektstøtte i den statlige idrettspolitikken uten at dette synes å være fulgt opp. Disse medlemmer viser videre til de lanserte tiltakene som skulle forenkle rapporteringskrav og administrative byrder for idretten og andre frivillige organisasjoner, hvor ingen resultater synes å foreligge.

Disse medlemmer vil påpeke at behovet for en helhetlig frivillighetspolitikk ikke er fulgt opp, og

at intensjonene med frivillighetsregisterets samordnende og forenklingende funksjon for frivilligheten i liten grad er gjennomført.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at formålet med spillemidlene tidligere også har vært å styrke selve organisasjonen. Disse medlemmer ønsker å fremheve egenverdien av en sterk, uavhengig og selveiende idrettsorganisasjon og ønsker å understreke dette gjennom å inkludere støtten til å opprettholde NIF som en frivillig, medlemsbasert organisasjon.

Disse medlemmer peker på at idrett som politikkkfelt vil styrkes gjennom å utrede og gradvis gjennomføre et idrettsløft etter mal fra det eksisterende Kulturløftet.

Disse medlemmer mener et idrettsløft vil heve idrettens status som samfunns- og politikkområde. Idrett har stor verdi i seg selv. Samtidig påpeker disse medlemmer at satsing på idrett har stor betydning for andre samfunns mål som folkehelse, integrering, inkludering, demokrati og læring.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for et idrettsløft etter modell av Kulturløftet.»

Disse medlemmer viser til at Olympiatoppen mangler vesentlige summer for å kunne opprettholde sin vellykkede satsing (se Finansavisen 13. oktober 2011). Ikke bare har Norge fostret opp utøvere i den absolutte verdensklasse innen både sommer- og vinterøvelser, men disse medlemmer poengterer at vi også tilegner oss stadig mer respekt innen nye områder. Selv om disse medlemmer mener at profesjonell toppidrett ikke skal være noe høyt prioriterte felt for det offentlige, kan man samtidig ikke lukke øynene for at prestasjoner på nivået til våre beste utøvere er av svært stor betydning for den generelle rekrutteringen og interessen rundt de respektive idrettene – slik f.eks. feking har fått en rekrutteringsmessig oppsving etter Bartosz Piaseckis OL-sølv i 2012. Sett i lys av dette mener disse medlemmer at en opprettholdelse av satsingen på Olympiatoppen er et viktig bidrag for rekrutteringen til breddeidrett. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets merknader og forslag i Innst. 33 S (2011–2012), og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økonomiske midler tilsvarende statsgarantien for ungdoms-OL til investering i barne- og ungdomsidretten over hele landet.»

2.3 Idrett og næring

Komiteen viser til at idretten er en økonomisk virksomhet av betydelig omfang, og at det knytter seg store kommersielle interesser til deler av den. Idretten i Norge tiltrekker seg betydelige sponsormidler, og det er en tett kobling mellom idrett og næring i idretter med et stort økonomisk omfang.

Komiteen er enig i at det for den statlige idrettspolitikken er viktig å klargjøre grensegangen mellom den frivillige, medlemsbaserte idretten og kommersielle interesser. Komiteen slutter seg til det grunnleggende prinsippet om at spillemidler til idrettsformål ikke skal danne grunnlag for fortjenestebasert virksomhet.

Komiteen viser til mulighetene som ligger i å drive næringsutvikling i hele landet ved å legge til rette for sterkere samarbeid mellom idrett og næringsliv. Dette må ikke skje på en slik måte at det går på bekostning av idrettens egenverdi og den enorme frivillige innsatsen som legges ned i Idretts-Norge, men slik at lokalt næringsliv og besøksnæringene f.eks. gjennom større idrettsarrangement kan dra nytte av denne aktiviteten.

Komiteen viser til at det er viktig for staten at utøvelse av idrett og fysisk aktivitet foregår innenfor etiske og faglig forsvarlige rammer, og at det i dag eksisterer et omfattende aktivitetstilbud både innen frivillig og medlemsbasert idrett, egenorganisert aktivitet og kommersielle tilbud.

Komiteen viser til at det innenfor enkelte idretter har blitt et økende omfang av private team, og ser at problemstillinger knyttet til dette er regulert gjennom de aktuelle særforbundenes egne bestemmelser. Komiteen mener at den videre utviklingen vil vise hvordan den frivillige medlemsbaserte idretten velger å håndtere problemstillinger knyttet til private team i framtida.

Komiteen vil påpeke betydningen av å forankre og bevare entreprenørtanken både i idretten og i det frivillige Norge for øvrig. Komiteen mener det offentliges bidrag til idretten er vesentlig for å sikre idrettens rammebetingelser, men mener samtidig at kombinasjonen av offentlig støtte, dugnadsinnsats, entreprenørskap og private bidrag er viktig for å bevare idrettens uavhengighet.

Komiteen peker på mulighetene som idretten som breddebevegelse står overfor gjennom at idretten vil få en enda viktigere rolle i å tilby moderne mennesker både fysisk og psykisk helsebringende aktivitetstilbud og fritidsbeskjeftigelser i framtida. Komiteen viser også til mulighetene som ligger innen governance, der frivillig sektor i samarbeid med både privat sektor og offentlig sektor bidrar til å gi mennesker et godt liv. Komiteen peker på at idretten i denne sammenheng vil utføre sine primær-oppgaver ut fra egne premisser, men at disse tilbu-

dene sett i sammenheng med hva privat og offentlig sektor kan tilby, vil være svært viktige for samfunnet og for idretten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener de utfordringene idretten som breddebevegelse står overfor tydeliggjør behovet for nye ideer og bedre løsninger, og vil påpeke mulighetene som ligger i et samarbeid, med private krefter og frivillige og ideelle aktører. Disse medlemmer mener engasjement og innsatsvilje bør verdsettes uavhengig av hvem som ønsker å bidra, og mener potensialet som ligger i å oppmuntre alle gode krefter i å slippe til bør kunne kombineres med idrettens gode verdifelleskap og verdiskaping i frivillig og privat sektor.

Disse medlemmer viser her til at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslo i statsbudsjettet for 2013 en kraftig økning i skattefradraget for gaver til frivilligheten fra 12 000 til 25 000 kroner for privatpersoner, og fra 12 000 til 100 000 kroner for bedrifter. Disse medlemmer viser samtidig til forslaget om å forenkle administrative byrder og styrke idrettens og frivillighetens økonomiske rammevilkår ved å heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner, og å heve grensene for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50 000 kroner per ansatt og 500 000 kroner per organisasjon. De samme partiene foreslo også å la såkalt herreløs arv tilfalle de frivillige organisasjonene i stedet for staten.

Disse medlemmer viser i denne sammenheng til at arv som tilfaller staten, («herreløs arv»), de siste årene har vært sterkt økende, fra 2,6 mill. kroner i 2010, 16,2 mill. kroner i 2011 og av Finansdepartementet i oktober i fjor anslått til om lag 25 mill. kroner i 2012.

Disse medlemmer merker seg at regjeringspartiene ikke støttet noen av disse forslagene.

Listeføring

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at digitaliseringen av tv-mediet har ført til en økning i antallet betal-tv kanaler i Norge, og flertallet ser at det kan øke muligheten for at TV-seerne utelukkes fra å ta del i større idrettsarrangementer. Flertallet merker seg at regjeringen vil listeføre viktige begivenheter i henhold til fjernsynsdirektivets artikkel 3 a, og at følgende begivenheter skal listeføres:

- OL, sommer- og vinterlekene
- VM og EM i fotball for menn, herunder kvalifiseringskamper med norsk deltakelse
- VM og EM i håndball for kvinner, samt kvalifiseringskamper med norsk deltakelse

- Cupfinalen i fotball for menn
- VM på ski, nordiske grener
- VM i alpint
- Holmenkollen FIS world cup nordisk (Holmenkollen skifestival)
- VM i skiskyting

Flertallet viser til at fjernsynskanaler som kan klassifiseres som vederlagsfrie og som mottas av en betydelig del av befolkningen, kan kreve å få kjøpe rettigheter til begivenhetene på listen fra andre fjernsynskanaler til markedspris. Flertallet merker seg at listen må godkjennes av EFTAs overvåkningsorgan før den kan tre i kraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener listeføring er en urimelig inngripen i næringsfriheten innen idrettssektoren og ser dessuten praktiske utfordringer knyttet til dette. Bl.a. knyttet til hva som ligger i «betydelig del av befolkningen» og om kanalene skal forpliktes til å delta i en budprosess for å ha rett til å kjøpe ut rettighetene. Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at det, innenfor rammene av listeføring, er svært uheldig at Paralympics ikke er listeført som viktig begivenhet, på samme måte som VM i skiskyting, OL og cupfinalen for menn.

2.4 Økonomisk grunnlag – spillemidler

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at den del av overskuddet til Norsk Tipping AS som avsettes til idrettsformål, fortsatt vil utgjøre den primære finansieringskilden for den statlige idrettspolitikken, og flertallet støtter dette.

Komiteen viser til at fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS er regulert i lov om penge-spill. Fra og med 2013 fastslås det i § 10 i denne loven at spilleoverskuddet fordeles med 47,9 prosent til idrettsformål, 14,6 prosent til kulturformål utenfor statsbudsjettet, 18 prosent til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner og 19,5 prosent til kulturformål (inntektsføres i statsbudsjettet).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen går inn for å endre tippenøkkelen og at det skal utvikles en ny tippenøkkel med sikte på at spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS skal fordeles med 64 prosent til idrettsformål, 18 prosent til kulturformål og 18 prosent til humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner, og at endringen vil gjennomføres gradvis etter beslutninger i det enkelte budsjettår.

Flertallet viser til at endringen av tippenøkkel-betyr en formidabel styrking av idretten ved å

trappe opp andelen av Norsk Tippings overskudd til 64 prosent til idrettsformål. Flertallet viser til at endringen i tippenøkkelen er begrunnet med at økt ressursgrunnlag er nødvendig for å sikre god måloppnåelse innenfor idrettspolitikken, spesielt når det gjelder idrettsanlegg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at denne opptrappingen skal skje innen 2015, og det betyr et større løft både i 2014 og 2015.

Bruken av spillemidler

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at tilskudd til anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, i kommunene vil ha førsteprioritet for den statlige idrettspolitikken de nærmeste årene. Flertallet peker også på at det er viktig at lokale prioriteringer skal være styrende for anleggsutbyggingen, og det er lokalt i kommunene og fylkeskommunene det er mulig å foreta nødvendige behovsvurderinger, samt at anleggspolitikken skal imøtekomme ulike ønsker og behov. Flertallet viser også til at de overordnede kriteriene for fordeling av spillemidler beholdes, men kriteriet for anleggsfordeling forenkles, noe som er viktig for de ulike lag og foreninger som søker på slike midler. Flertallet viser også til at det ekstra tilskuddet til større interkommunale anlegg økes til inntil 30 prosent, og at det fortsatt vil være forhøyede tilskudds-satser til nærmiljøanlegg.

Flertallet peker på at presset på bruken av spillemidler øker. En introduksjon av nye formål vil redusere mulighetene til målrettet idrettspolitikk og vanne ut effektene av den foreslåtte endringen av fordelingsmodellen for overskuddet fra Norsk Tipping AS. Flertallet vil understreke at nye tiltak og prioriteringer til idrettsformål som omtales i meldingen vil, der ikke annet framgår, finansieres innenfor rammen av spillemidlene. Nye tiltak som består i å utvikle aktivitet som verktøy i det lokale og regionale folkehelsearbeidet, må finne sin finansiering i ansvarlige kommuner, fylker og fagdepartementer utenom spillemidlene. Regjeringens forslag til prioriteringer og tiltak i meldingen forutsetter en endring i pengespilloven vedrørende fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at overskuddet fra Norsk Tippings ulike spilltilbud fordeles året etter opptjening. Fordelingen gjøres av sentrale myndigheter i

henhold til tippenøkkelen fastsatt av Stortinget, jf. § 10 første ledd i pengespilloven. Disse medlemmer er kjent med at det i dag er et betydelig etterslep på finansiering av idrettsanlegg. Disse må i stor grad finansieres ut fra midlene som kommer fra tippemidlene, hvilket er en utfordring når gapet mellom behov og midler øker år for år. Disse medlemmer mener denne utfordringen kan løses gjennom den planlagte endringen av tippenøkkelen, som i større grad tar inn over seg at breddeidretten er i en ekstra sårbar situasjon med hensyn til den offentlige finansieringen. Disse medlemmer er imidlertid uenige i den innfasingen som regjeringen har lagt opp til, og mener den nye tippenøkkelen for idrettens skyld burde ha trådt i kraft allerede i 2013 – og uansett ikke noe senere enn 2014.

Disse medlemmer mener at opptrappingen av tippenøkkelen til 64 prosent bør skje raskest mulig, og mener at idrettsanlegg er en forutsetning for å kunne gi idrettstilbud til flere, samt kunne beholde ungdom lenger aktive. Disse medlemmer ser også at spillemidler til anlegg fortsatt er en viktig ordning, men spillemidlenes andel utgjør nå under 20 prosent av finansieringen. I Akershus er det i gjennomsnitt fire års ventetid (etterslep) for å få utbetalt spillemidler. Det betyr at utbygger (også idrettslag) i mellomtiden må låne penger i bank i påvente av utbetaling. Akershus er et fylke med sterk befolkningsvekst. Disse medlemmer mener at langsiktig og forutsigbar finansiering er en hovedutfordring for idretten.

Disse medlemmer peker på at presset på bruken av spillemidler øker. En introduksjon av nye formål vil redusere mulighetene til målrettet idrettspolitikk og vanne ut effektene av den foreslåtte endringen av fordelingsmodellen for overskuddet fra Norsk Tipping AS. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at nye tiltak og prioriteringer til idrettsformål som omtales i meldingen, der ikke annet framgår, finansieres innenfor rammen av spillemidlene.»

Disse medlemmer viser til at stadig flere nordmenn registreres som spillere hos utenlandske spillselskaper, og at resultatet av dette er at det spilles for om lag 7 mrd. kroner hos disse selskapene årlig. Disse medlemmer mener at dagens politikk, hvor essensen er å sikre et såkalt «monopol» for Norsk Tipping, ikke er annet enn en strutsepolitikk hvor hodet stikkes i sanden uten at man først forsøker å orientere seg om hvordan landskapet omkring ser ut. Disse medlemmer er tydelige på at spillmonopol er et feilslått og fundamentalt dårlig virkemiddel, da dette både reduserer valgfriheten og inntektene til dem som nyter godt av spilloverskuddet.

Disse medlemmer mener derfor at regjeringen heller burde invitere andre aktører inn på en lisensordning for spill, hvor deler av omsetningen tilfaller norsk idrett. Dette vil gi et åpnere spillmarked i Norge, samtidig som idretten og andre organisasjoner innen kultursektoren vil stå igjen som økonomiske vinnere. Samtidig peker disse medlemmer på at bl.a. danske erfaringer viser at en slik ordning heller ikke vil gå på bekostning av de etablerte statlige ordningene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil vise til merknad i Innst. S. nr. 104 (2007–2008), under behandlingen av St.meld. nr. 39 (2006–2007) Frivillighet for alle:

«Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er imot den foreslåtte ordningen, og vil understreke at dette ikke er et tiltak som øker den totale inntektsrammen for frivillig sektor. Videre er disse medlemmers kritikk mot ordningen begrunnet med at innføringen av en grasrotandel vil kunne føre til at frivillighetens fokus endres i en uheldig retning. Disse medlemmer vil påpeke at frivillige organisasjoner, lag og foreninger sannsynligvis vil måtte benytte betydelig mer ressurser på markedsføring og reklame overfor potensielle givere blant spillerne, noe disse medlemmer frykter vil kunne gå ut over egen kjerneaktivitet. Samtidig vil ordningen etter disse medlemmers mening kunne åpne for uheldige forskjeller mellom organisasjonene, særlig med hensyn til i hvilken grad organisasjonene har klart å etablere seg som 'merkevarer' i samfunnet.»

Disse medlemmer har registrert at denne ordningen tidligere har mottatt kritikk på grunn av at den vrir penger vekk fra lokal aktivitet og over på formål som ikke i utgangspunktet har vært tiltenkt å ta del i disse midlene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det i forbindelse med forvaltningen av grasrotandelen har blitt avdekket misbruk av disse midlene på flere måter. Blant annet kan disse medlemmer vise til at en klubb har vært i media pga. stor fortjeneste etter utlån av spillekort til én storgambler, og at midler også har havnet hos en støtteklubb for Hells Angels. Det er godt mulig det drives mye frivillighet innen begge disse organisasjonene, men disse medlemmer føler seg trygge på at Hells Angels-sympatisører aldri har vært ment som noen direkte målgruppe for grasrotandelen og at oppfordring til storgambling aldri har vært noen ønsket metode for å skaffe til veie grasrotmidler. Disse medlemmer viser til at det i 2013 fortsatt ikke er kontroll på midlene til grasrotandelen, og at regjeringen gjennom å videreføre ordningen

fortsetter med den eksisterende skjevfordelingen av midler.

Disse medlemmer mener det er viktig at spillemiddelfinansierte anlegg har god holdbarhetsmessig, estetisk og miljømessig standard. Ikke minst er det viktig at regelverket bidrar til at det bygges anlegg som har god bestandighet og høyt brukspotensial over tid, noe som er viktig for brukere av anleggene. Disse medlemmer mener også at dette er viktig med hensyn til god driftsøkonomi og for å forebygge tidlig behov for rehabilitering.

Disse medlemmer peker på situasjonen med et etterslep i finansiering av idrettsanlegg. Ferdig godkjente anlegg må vente på spillemiddelfinansiering på grunn av manglende ressurser i ordningen. Resultatet er ofte en dyr mellomfinansiering for idrettslagene. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen iverksette nødvendige tiltak for å fjerne etterslepet i finansieringen på bygging av idrettsanlegg.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til målsettingen om at 64 prosent av tippemidlene skal fordeles til idrettsformål innen 2015. Disse medlemmer noterer seg at regjeringen i statsbudsjettet for 2013 kun la inn en justering på noe over 2 prosent, noe som utgjør en altfor lav forholdsmessig justering dersom opptrappingen skal gjøres proporsjonalt med tre like oppjusteringer, hver på 6,2 prosent. Disse medlemmer mener idretten har hatt en berettiget forventning om at justeringen også for 2013 skulle være i denne størrelsesorden. Disse medlemmer mener det er svært viktig å gi idretten forutsigbare rammevilkår, og sikre idrettens viktige arbeid for idrettsglede og -kultur, aktivitet og folkehelse, inkludering av personer med ulike funksjonsevne, og integrering av alle idrettsutøvere uavhengig av etnisk bakgrunn. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjettforslag for 2013 der 6,2 prosent økning i andel tippemidler var lagt inn som forutsetning i budsjettet, og der statens bortfall av inntekter var kompensert med 118 mill. kroner. Disse medlemmer tar til etterretning at Høyres forslag ikke ble vedtatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til tidligere merknader i Innst. 14 S (2012–2013) om den rammestyrte ordningen for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Disse medlemmer har tidligere påpekt behovet for lik avgiftsmessig behandling og en åpen ordning basert på en overslagsbevilgning. Disse medlemmer vil påpeke at mens etterslepet

på idrettsanlegg ifølge Norges Idrettsforbund var 1,3 mrd. kroner i 2005, har dette etterslepet i 2011 passert 2 mrd. kroner, samtidig som andelen tippemidler til idrettsanlegg går ned.

Disse medlemmer viser til at disse partier sammen med Venstre derfor foreslo i budsjettet for 2013 et løft for byggingen av idrettsanlegg ved å styrke posten med 100 mill. kroner i 2013. Disse medlemmer merker seg at dette forslaget ikke fikk støtte fra regjeringspartiene.

2.5 Anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Komiteen viser til at spillemidlene dekker en stadig mindre andel av de totale kostnadene ved å bygge et idrettsanlegg, og at det er et økende gap mellom kommunenes investeringer og den statlige andelen av totalkostnaden for et idrettsanlegg. Komiteen mener i likhet med regjeringen at det kan være hensiktsmessig å øke tilskuddssatsene for mange anleggstyper. Komiteen ser at det i mange tilfeller kan være ressurs- og bruksmessig gunstig at flere kommuner går sammen om å bygge idrettsanlegg.

Komiteen viser til meldingens omtale av kriterier for spillemidler, samt forslag til nye kriterier.

Komiteen vil understreke at idrettsanlegg bygges og drives lokalt. Det er i alle hverdagsanleggene rundt om i landet at det store aktivitetsmangfoldet foregår. Komiteen stiller seg derfor bak en styrking av innsatsen gjennom økt tilskudd til idrettsanlegg i kommunene.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at tilskuddet til ordinære nærmiljøanlegg slås sammen med tilskuddet til ordinære idrettsanlegg i kommunene. Endringen vil bestå i at staten ikke lenger fastsetter et spesifikt beløp som skal gå til nærmiljøanlegg, og det vil være opp til fylkeskommunen å avgjøre hvor mye spillemidler av totalsummen som skal gå til nærmiljøanlegg. Komiteen merker seg at regjeringen også foreslår at ordningen med tilskudd til mindre nærmiljøanlegg bør inngå i den ordinære rammen til fylkeskommunen. Komiteen viser til familie- og kulturkomiteens høring i forbindelse med behandlingen av meldingen, hvor det fra flere aktører ble uttrykt bekymring over at øremerkingen av midler til nærmiljøanlegg nå kan forsvinne. Komiteen viser til at begrunnelsen for en egen tilskuddsordning knyttet til nærmiljøanlegg har vært at dette er viktig for å bidra til en satsing på mindre anlegg og aktivitetsflater, innrettet mot egenorganisert aktivitet og andre ikke-konkurransbaserte aktivitetsformer. Ordningen skal sikre at anlegg av denne type prioriteres lokalt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti og Senterpartiet, viser til at tilskudd til nærmiljøanlegg skal ses i sammenheng med tilskudd til ordinære idrettsanlegg, men at det fortsatt skal være forhøyede tilskuddssatser til nærmiljøanlegg. Flertallet ser at det fortsatt er stort behov for nærmiljøanlegg, og at slike anlegg fyller en viktig rolle i å gi barn, unge og også andre aldersgrupper større mulighet til fysisk aktivitet, men peker likevel på at regjeringen med dette grepet overlater til fylkeskommuner og kommuner til selv å avgjøre hvilken type anlegg det er størst behov for i den enkelte kommune/region.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener dagens ordning med øremerkede midler til nærmiljøanlegg bør opprettholdes.

Komiteen viser til at det i høringen fremkom synspunkter på bestemmelsene i tilskuddsordningen om estetikk og bestandighet. Komiteen har stor forståelse for de hensyn som ligger bak disse, særlig de hensyn som gjelder driftsøkonomi og bestandighet, men mener at hensynet til estetikk i større grad bør overlates til de ordinære lokalpolitiske prosesser og i mindre grad styres gjennom tippemidler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at ordning med tilskudd til presskommuner kan være viktig, og ser at Akershus idrettskrets har foreslått utvidelse med de to kommunene Ullensaker og Sørum. Disse medlemmer mener at det er behov for en plan for å fjerne etterslepet på spillemidler, at det øremerkes midler til spesielt kostnadskrevende anlegg i statsbudsjettet og at svømmeanlegg for idrett og for svømmeopplæring i skolen må organiseres og tilrettelegges på en annen måte enn i dag. Disse medlemmer mener også at interkommunale løsninger må stimuleres, og registrerer at idretten ønsker å være en positiv partner for tilbud til nye grupper, og at fysisk aktivitet er en av de viktigste faktorene for å bedre folkehelsen. Disse medlemmer viser til at Akershus idrettskrets har et samarbeid med fylkeskommunen, og flere kommuner i Akershus innenfor «Aktiv på Dagtid» og «MER-idrett» i skolen (10. klasse) er meget positivt. Idretten er en god partner for utvidet satsing på folkehelse, og disse medlemmer mener at dette ikke kan gå på bekostning av spillemidlene til idrettens organisasjonsarbeid og primæroppgaver. Disse medlemmer registrerer at idretten etterlyser et mer tverrdepartementalt samarbeid, også finansielt, som kan gi bedre samhandling med frivillig sektor i et folkehelseperspektiv. Idretten kan få mye ut av hver krone. Disse medlemmer registrerer også at idretten er basert på ulønnet innsats fra foreldre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er opptatt av at intensjonen bak spillemidlene og ordningene for momskompensasjon må tilpasses dagens behov, slik at ikke regelverket står i veien når ulike gode krefter sammen tar initiativ til beste for allmenheten.

Disse medlemmer vil her fremheve utfordringene i dagens regelverk for drift av anlegg som mottar offentlig støtte gjennom momskompensasjonsordningen. Disse medlemmer viser til bestemmelsen om at det som hovedregel kun er eieren av anlegget som kan søke om tilskudd fra spillemidlene, og bestemmelsen om at overføring av driften av anlegget til andre enn tilskuddsmottaker ikke kan skje uten skriftlig forhåndssamtykke.

Disse medlemmer viser til at konsekvensene av dagens lite fleksible regelverk er at færre nye anlegg bygges fordi mange kommuner vegrer seg mot økte driftskostnader. Disse medlemmer mener regelverket både må forenkles og praktiseres mer fleksibelt enn det regjeringen gjør i dag, slik at det blir enklere for anleggseier, som regel kommune eller fylkeskommune, å overlate driften til idrettslag og andre frivillige organisasjoner uten å miste muligheten for momskompensasjon. Disse medlemmer vil påpeke at dette kan spare kommunene for driftskostnader og gi frivilligheten inntektsmuligheter. Disse medlemmer viser til Gjønneshallen i Bærum kommune som eksempel på et anlegg som er finansiert av kommunen, men som driftes med overskudd av idretten. Disse medlemmer mener det bør åpnes for slike løsninger flere steder. Frivillige organisasjoner kan utgjøre et verdifullt bidrag som driftere av anlegg og arenaer, for eksempel gjennom en kombinasjon av teknisk personale, timesvakter og dugnad. Dagens regler for momskompensasjon stenger imidlertid for slike løsninger. En annen uheldig konsekvens av dagens regelverk er at det for stiftelser eller andre sammenslutninger som anleggseiere i dag er vanskelig å leie ut sine anlegg til idretten uten å miste momskompensasjonen.

Disse medlemmer mener dette klart anskueliggjør behovet for oppmykning slik at regelverket for momskompensasjon til idrettsanlegg tar bedre hensyn til ulike organiserings- og driftsformer. Et mer fleksibelt regelverk vil etter disse medlemmers syn bedre ivareta intensjonene bak momskompensasjonsordningen og kunne gi lavere kostnader for kommunene, inntektsmuligheter for idrett og frivillighet, og bedre utnyttelse av hallkapasiteten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil i denne sammenheng peke på at idretten vil nå ut til flere hvis duk- og boblehaller innlemmes i spillemiddelordningen.

Denne typen haller er ofte den muligheten de lokale idrettsklubbene har til å kunne ha et lavterskeltilbud hele året. Slik kan man nå ut med tilbud som gir flere muligheter til fysisk aktivitet, og bidra positivt til fysisk og psykisk helse. Dette vil imidlertid kreve at regjeringen fjerner de sentralstyrte estetiske reguleringene som i dag står i veien for denne typen haller.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i en situasjon med et stort etterslep på anleggssiden ikke synes å ville innføre forenklinger, og slik bidra til å redusere etterslepet raskere, slik at flere kan benytte seg av idrettens fysiske og sosiale tilbud. Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke har offentliggjort noen sluttrapport fra sitt arbeid med duk- og boblehaller, hvor fire av idrettens særforbund bidro til å belyse sikkerhetsmessige, estetiske og økonomiske aspekter ved denne typen anlegg, og at arbeidet heller ikke synes å være fulgt opp på annen måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre finner det bemerkelsesverdig at regjeringen ikke vil tillate anlegg som kan gi mer aktivitet for det offentlige innsats, og vil her fremheve betydningen av at det lokale selvstyret får en større innflytelse på avgjørelser i nærmiljøet.

Komiteen vil understreke betydningen av at friluftslivets og idrettens aktører oppfordres til å involvere seg i lokalt areal- og planarbeid. Dette er vesentlig både for å sikre arealer til idrett og fysisk aktivitet for fremtiden, og for å sørge for at alle aldersgrupper har mulighet for fysisk utfoldelse ved at arealer til nærmiljøanlegg sikres i det kommunale planverket. Flertallet vil fremheve den lokaldemokratiske verdien av at avgjørelser treffes nærmest mulig og i nødvendig grad inkluderer de som berøres, og vil påpeke at godt lokalt samarbeid ikke må hindres av unødvendig byråkratiske reguleringsbestemmelser eller -prosesser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på behovet for en bedre koordinering av anleggspolitikken. Disse medlemmer viser til at fordelingen av spillemidler til idrettsanlegg i dag fordeles til fylkeskommunene etter en nøkkel hvor innbyggertall og gjeldende fylkesvis anleggsdekning teller 25 prosent hver, mens godkjent søknadssum teller 50 prosent for tildelt beløp. Fordelingen av anleggsmidler innen hvert fylke foretas deretter av hver enkelt fylkeskommune, uten at en helhetlig koordinering av behovet for ulike anleggs-

typer kan finne sted. Disse medlemmer vil her for eksempel vise til at Norges Håndballforbund ikke lenger kan arrangere internasjonale mesterskap fordi Norge ikke har et nasjonalt håndballanlegg som tilfredsstiller kravene til internasjonale mesterskap. Disse medlemmer vil her peke på idrettens egne forslag om at dette arbeidet bør samles i et overordnet planverk, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sammen med idretten vurdere behovet for koordinering av nasjonale og regionale planer for idrettsanlegg.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Kulturdepartementets brev til familie- og kulturkomiteen datert 15. februar 2013 der man viser til at det innenfor Kulturdepartementets anleggspolitiske program ytes tilskudd til utstyr. I meldingen foreslås det at tilskudd til utstyr etableres som egen, permanent ordning. Flertallet viser videre til at departementet vil vurdere innretningen på denne ordningen, herunder hvilke typer utstyr som kan være berettiget tilskudd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at snøproduksjonsutstyr kom med i spillemiddelordningen i 2004, hvilket var en viktig milepæl. Snø alene er imidlertid ikke nok for moderne skiaktivitet, og disse medlemmer viser også til at preparering av skiløyper og skibakker i dag er en forutsetning både for den organiserte skiidretten og for mosjonister. Disse medlemmer har derfor merket seg at prepareringsmaskiner ikke er omfattet av spillemiddelordningen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å gjennomgå spillemiddelordningen for å vurdere om også prepareringsmaskiner skal inkluderes i spillemiddelordningen.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at begrepet «egenorganisert», som benyttes bredt i idrettsmeldingen, må gis et tydeligere innhold. Disse medlemmer ser at egenorganisert ungdom ikke alltid finner sin plass i den tradisjonelle idretten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at resultatene kan bli at ungdom taper når medlemskap telles opp og danner grunnlaget for økonomiske fordelinger. Skal de egenorganiserte ungdommene endres for å finne innpass i den organiserte idretten, eller bør det være motsatt?

Disse medlemmer vil utfordre medlemskapsordningen og mener det er viktig å rette oppmerksomheten mot de gruppene som har behov for tilrettelegging av anlegg, som f.eks. snowboard, twintip, skate, downhill og BMX. Disse medlemmer mener det bør gjennomføres en evaluering av dagens tilskuddsordninger til aktivitet og anlegg med særlig vekt på målgruppen ungdom og egenorganiserte idrett, og at formålet må være å avdekke om dagens fordeling av midler bidrar til å realisere målene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å gjennomføre en evaluering av dagens tilskuddsordninger til aktivitet og anlegg.»

2.6 Framtidig statlig aktivitetspolitikk

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er viktig å legge til rette for at den frivillige, medlemsbaserte idretten fortsatt skal være den viktigste arenaen for barn og ungdoms deltakelse i idrett og fysisk aktivitet. Svært mange idrettslag organiserer også aktivitet for voksne. Den organiserte idretten har likevel ikke samme sentrale posisjon eller rolle for voksenbefolkningen som for barn og ungdom. For voksne er det overordnede målet fra statens side å stimulere til fysisk aktivitet. Flertallet mener at dette primært gjøres gjennom utbygging av anlegg og særskilte tiltak rettet mot inaktive. Samtidig vil gode rammebetingelser for lagene være viktig også for å opprettholde og utvikle et aktivitetstilbud til voksne innenfor den organiserte idretten.

Flertallet peker på at både idretten selv og det offentlige er opptatt av å finne fram til gode løsninger for å videreutvikle idrettens potensial for å aktivisere flere enn i dag, og bidra til å løse samfunnsutfordringer knyttet til fysisk inaktivitet.

Komiteen mener det er viktig at offentlige myndigheter er seg bevisst de muligheter og begrensninger som ligger i samarbeid med den organiserte idretten, toppidretten, frivillige lag og foreninger. Komiteen understreker at det fra statens side ikke kan forventes eller kreves at idretten og lokale idrettslag skal ta på seg et ansvar ut over sine primær oppgaver. Komiteen understreker at den statlige idrettspolitikken må bidra til å støtte opp om, og å stimulere til, vekst og utvikling innenfor idretten på idrettens egne premisser.

Komiteen understreker at det er viktig å bevare idretten som en frivillig organisasjon med stor frihet til å definere rammene for sin virksomhet. Idrettspolitikken er frivillighetspolitikk. Det har en

egenverdi at idrett utøves innenfor rammene til en frivillig organisasjon.

Komiteen viser til at prioriterte målgrupper for tilskuddet til NIF er barn og ungdom. Dette er grupper som det er særlig viktig å stimulere til fysisk aktivitet. For barn og ungdom er idrettens rolle som sosial møteplass og kilde til meningsfylt fritid særlig viktig. Komiteen peker på at det er viktig å legge til rette for at alle barn og unge har et tilbud, uavhengig av faktorer som foreldrenes økonomi og bosted.

Komiteen peker på at en stor del av barn og unge deltar i ulike idrettsaktiviteter, men at det skjer en stor endring i tenårene da noen satser på toppidretten, noen fortsetter med breddeaktiviteter, men veldig mange faller fra organisert aktivitet. Av de som faller fra idretten, er det en del som går over til annen type trening, gjerne i private treningssentre, men altfor mange slutter helt med idrett og blir passive. Komiteen peker på viktigheten av å tilby et bredt spekter av spennende aktiviteter for ungdom, slik at en større andel deltar på organiserte aktiviteter i flere år, noe som gir større sjanse for at man fortsetter med fysisk aktivitet også i voksen alder. Komiteen mener at det må være opp til idretten selv om de ønsker, og på hvilken måte de ønsker, å utvide spekteret av organiserte aktiviteter for å beholde ungdommen lenger. Komiteen mener det er viktig at statlige tilskuddsordninger fortsatt stimulerer til utvikling av tilbudet til ungdomsgruppen.

Komiteen viser ellers til at idrettspolitikken har et særlig ansvar for å legge til rette for idrettsdeltakelse og økt fysisk aktivitet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Komiteen påpeker at en åpen og inkluderende idrett innebærer at alle, uavhengig av kjønn, etnisk eller kulturell bakgrunn, funksjonsevne eller seksuell orientering skal kunne føle seg velkommen og delta i idrettsaktiviteter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil understreke at idrettens betydning som sosial møteplass, arena for meningsdannelse og som opplæring i en frivillighetskultur ikke kan erstattes av andre, som for eksempel de kommersielle treningssentrene. Derfor er det viktig med en ekstra stimulans for å utvikle ungdomsidretten.

Komiteen viser til at Kulturdepartementet gjennom tilskuddet til NIF vil legge til rette for idrettsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne. Komiteen påpeker viktigheten av at personer med nedsatt funksjonsevne gis mulighet til å trene med en såkalt idrettskontakt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, mener at dersom Norge fortsatt skal hevde seg på samme nivå i internasjonal toppidrett, må det økonomiske grunnlaget for toppidrettssatsingen styrkes. Flertallet mener at det innebærer at man på sikt må prioritere en opptrapping av det statlige tilskuddet til toppidrett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at for å kunne utvikle idrettens tilbud, beholde ungdommen litt lenger og inkludere grupper med spesielle behov, har idretten utfordringer. Disse medlemmer mener at frivilligheten er bærebjelken i den norske idrettsmodellen, og vi må ikke ta den for gitt. Det skal rekrutteres og utdannes både ledere og trenere på alle nivåer. Idrettens egne ledd må utvikles både med hensyn til faglige krav og det verdimesige. Disse medlemmer mener også at organisasjonen med idrettslagene i sentrum trenger kraft og styrke for å bistå og utvikle norsk idrett. Disse medlemmer ser at dette er utfordrende når de økonomiske rammene står stille og befolkningsveksten er stor. Den varslede økningen i tippenøkkelen for 2013 er meget beskjeden, og innebærer reelt sett en nedgang. Det kreves satsing over tid for å få resultater, og disse medlemmer er klare til å bidra til et «ungdomsløft» i norsk idrett.

Disse medlemmer viser til at norske barn i alderen 8 til 12 år er på den internasjonale aktivitetstoppen, men at dette avtar sterkt når barna blir ungdom, og at ungdommen faller fra den organiserte idretten i et høyt tempo fra 13-årsalderen og oppover. 40 prosent av alle 13- til 19-åringer som har vært medlem av et idrettslag, er ikke medlem lenger. Den organiserte ungdomsidretten fungerer ofte som en rekrutteringstrakt for toppidretten, og når ungdommen er rundt 18-årsalderen er kun de beste igjen. De mindre talentfulle eller de som ikke ønsker å satse for å bli toppidrettsutøver, og som fortsatt er aktive, har meldt overgang til treningsstudio eller har aktivitet på egen hånd, men svært mange har blitt passive. Disse medlemmer viser til at det finnes idretter og aktivitet som øker rekrutteringen av ungdom. Internasjonalt omtales de ofte som «action sports». I disse idrettene øker aktiviteten i takt med ungdommens utvikling av selvstendighet, motivasjon og motorikk. Et bilde på hvor store de egenorganiserte idrettene er blitt i Norge, er at over 80 prosent av alle alpinski som selges i Norge er twintipski. Disse medlemmer mener det er et stort behov for anlegg som fanger opp denne gruppen og viser til at det ikke finnes noen statlig plan for investeringer i anlegg for «action sports».

Disse medlemmer mener regjeringen bør sørge for å få på plass en ordning som sikrer synshemmede og andre grupper av funksjonshemmede tilgang til idrett og fysisk aktivitet. Disse medlemmer mener også at det er viktig å få flere funksjonshemmede inn i idretten, ikke minst for å øke den fysiske styrken som i seg selv er viktig for å fungere i hverdagen og i den enkeltes helsesituasjon.

2.7 Idrettens samfunnsbetydning

Komiteen mener innretningen på den statlige idrettspolitikken må bygge på den grunnleggende forutsetning at NIF og andre medlemsorganisasjoner innen idretten er frivillige, medlemsbaserte og autonome organisasjoner. Komiteen mener derfor det er viktig å sikre idretten gode vilkår til selv å definere rammene for sin virksomhet.

Komiteen viser til meldingens omtale av idrett og fysisk aktivitet for inaktive voksne. Komiteen vil peke på at det er viktig å se sammenhengen mellom folkehelsepolitikken og idrettspolitikken samtidig som man erkjenner at de har ulike mål og oppgaver. Folkehelsepolitikken har flere virkemidler, og en aktiv idrettspolitikk er en av disse. Samtidig må idrettspolitikken bygge på en forutsetning om idrettens egenverdi og anerkjenne idrettsorganisasjonenes selvstendighet som frivillige organisasjoner. Idretten har i tillegg flere positive virkninger, og bedret folkehelse er en av disse.

Komiteen viser til at ut fra et idrettspolitisk perspektiv er det først og fremst viktig å legge til rette for at alle skal ha god tilgang til aktiviteter, anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet, og respektere idrettsorganisasjonenes behov for å drive sine aktiviteter for sine medlemmer og ut fra sin egenart. Komiteen viser til utviklingen når det gjelder aktivitet i befolkningen og demografiske endringer som beskrives i meldingen. Komiteen mener dette tilsier at det bør legges økt vekt på at idrettspolitikken gjennom tilskuddsordningene stimulerer til utbygging av infrastruktur for lavterskeltilbud.

Komiteen viser til at meldingen påpeker at voksne har et ansvar for å ta vare på egen helse, blant annet ved å drive fysisk aktivitet. Komiteen viser til at det likevel ut fra et folkehelseperspektiv er viktig å aktivere inaktive voksne.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener imidlertid dette, utover de idrettspolitiske virkemidlene som tilrettelegging av idrettsanlegg og infrastruktur for fysisk aktivitet, primært bør skje gjennom virkemidler på andre sektorer og med respekt for idrettsorganisasjonenes egenart og selvstendighet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er viktig at idretten arbeider aktivt og målrettet for å øke kvinneandelen i sentrale posisjoner og utvikler aktivitetstilbud som er attraktive for begge kjønn. Etter flertallets syn vil dette blant annet styrke idrettsorganisasjonenes inkluderende rolle. Flertallet ser positivt på det arbeidet NIF gjør på dette området, og oppfordrer organisasjonen til å fortsette med tiltak for å bedre kjønnsbalansen blant ledere og trenere.

Flertallet ser positivt på at regjeringen vil styrke tilskuddsordningen Inkludering i idrettslag i størrelsesorden 2 mill. kroner i forhold til 2011-nivå, når effekten av endringen i tippenøkkelen slår inn.

Flertallet viser til de positive erfaringer som er gjort med frisklivssentraler og understreker mulighetene som ligger i et samarbeid mellom slike sentraler og frivillige organisasjoner, bl.a. innen idretten.

Flertallet viser til at regjeringen over lang tid har satt søkelys på skolens bidrag til økt fysisk aktivitet. Flertallet sier seg enig i at en viktig forutsetning for å drive fysisk aktivitet er at det er lagt til rette for det gjennom fysisk utforming av skolens uterom, og gjennom bygging av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i tilknytning til skoler. Flertallet støtter derfor at det ved fordeling av spillemidler til områder for fysisk aktivitet prioriteres anlegg der det foreligger flerbruksmuligheter. Med slike anlegg menes f.eks. anlegg som kan benyttes av skolen på tidspunkter hvor idretten eller andre primære brukergrupper ikke benytter anlegget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på de lange tradisjonene norsk idrett har når det gjelder å legge til rette for mennesker med funksjonsnedsettelse. Disse medlemmer ønsker å styrke mulighetene for deltakelse i idrett, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede konkrete tiltak for å bedre tilretteleggingen for deltakelse av personer med nedsatt funksjonsevne, herunder fjerne 26-årsgrensen for tilskudd til utstyr, styrking av tilgangen på personlige assistenter og transport på fritiden.»

Disse medlemmer registrerer at meldingen i liten grad foreslår konkrete tiltak for å motvirke ungdomsfracfallet.

Komiteen vil her fremheve idrettens erfaringer med de langvarige positive effektene man oppnår hvis man forhindrer ungdomsfracfallet. Jo lenger barn og unge fortsetter i idrettsaktiviteter, jo større sjanse

er det for at de senere deltar i studentidrett, bedriftsidrett og som aktive foreldre og besteforeldre. Komiteen vil, i tillegg til de åpenbare effektene dette har for folkehelsen, påpeke den betydningen idretten her har ved å tilby mange ulike sosiale og kulturelle fellesskap som utvikler og inkluderer menneskene som deltar.

Komiteen har merket seg debatten rundt trenerrollen og foreldredeltagelse. Komiteen vil påpeke hvor avgjørende foreldres frivillige dugnadsinnsats på trenerområdet er for idrettens eksistens. Samtidig vil behovet for økt trenerkompetanse øke etter hvert som barna når et høyere ferdighetsnivå. Komiteen vil påpeke betydningen av at frivillige trenere tilbys kompetanseheving og oppfølging slik at de blir trygge på oppgaven, og kan gjøre en best mulig jobb som trener. Komiteen vil her fremheve idrettens gode utviklingsarbeid i programmet «Trenerløypa» som tilbyr både idrettsfaglig, pedagogisk og organisatorisk kompetanseheving.

Komiteen vil vise til at Norges idrettsforbund i flere år har arbeidet med å etablere gode modeller for samarbeid mellom den frivillige idretten, det offentlige og andre aktører innenfor områdene idrett og folkehelse og idrett i skolen. Komiteen vil fremheve prosjektet Aktiv på dagtid, som et eksempel på dette arbeidet. Aktiv på dagtid er tilrettelagt, fysisk aktivitet på dagtid for alle voksne som mottar trygd eller sosial stønad. Deltagerne har her fremhevet betydningen av det sosiale samholdet og samvær med positive medmennesker som oppbyggende og givende.

Komiteen vil påpeke betydningen av god dialog og nært samarbeid mellom idrett og skole for å sørge for et mest mulig sømløst tilbud til de barna som ønsker det. Samarbeid som øker positivt fokus og holdningsskapende arbeid rundt fysisk aktivitet i tilknytning til skolens øvrige aktiviteter, vil ha mange positive effekter. Bedre utnyttelse av haller og baner etter skoletid, men før idrettens aktiviteter vanligvis starter, vil kunne bidra til å fange opp både barn og unge som ellers lett kan falle utenfor av sosiale grunner, og samtidig inkludere og integrere barn og unge uavhengig av etnisk bakgrunn. Dette krever imidlertid at både idrettslagene og skolene samarbeider om å fange opp de barna som ellers faller utenfor.

Komiteen vil her vise til idrettens ordninger for bruksalg og utlån av utstyr som gir barn muligheten til å delta uavhengig av foreldrenes inntekt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at erfaringer tyder på at idrettens ordninger fungerer vel så godt som når kommunen tar dette ansvaret.

Komiteen understreker med dette betydningen av at idrett og frivillighet står fritt til å utvikle inkluderende tilbud og drive mangfoldsarbeid på egne premisser. Komiteen vil videre påpeke at idrettens verdigrunnlag med utgangspunkt i frivillighet tilfører et mangfold og en merverdi når idretten bidrar til velferdsoppgaver som staten alene ikke kan oppnå.

Ungt lederskap i idretten

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til at barn og unge fortsatt vil være de viktigste målgruppene for den statlige idrettspolitikken.

Videre vil komiteen vise til at meldingen understreker det positive i at idretten selv har lagt stor vekt på å utvikle ungt lederskap og at de ønsker å legge til rette for at ungdom selv tar ansvar for eget idrettsmiljø. Komiteen vil som eksempel vise til Telemark Idrettskrets som driver konseptet «Aktiv skole 365» hvor det arbeides med å skape unge aktivitetsledere og lederutvikling for ungdom. Komiteen vil vise til at man ved flere skoler i Telemark har inntil 10 elever på hver skole som fungerer som aktivitetsledere for de andre elevene i friminutt og SFO. Målet med dette er å få mer fysisk aktivitet i skolen, samt bruke ungdommene selv som ressurs for medelever. Komiteen mener dette er et godt eksempel på hvordan idretten selv utvikler ungt lederskap og hvordan idretten kan samarbeide med skolen på lokalt plan, for blant annet å rekruttere fremtidige ledere i idretten.

Personer med nedsatt funksjonsevne

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, understreker behovet for å tilrettelegge bedre for idrettsutøvere med nedsatt funksjonsevne. Meldingen viser til at samarbeidspartnere i Campus Steinkjer har utviklet anlegg og et kompetansesenter i samspillet mellom offentlig skole, frivillig idrett og næringsliv, som blant annet skal møte dette behovet. Flertallet mener at Campus Steinkjer gjennom dette kan utvikle og etablere et senter for utdanning av trenere, veiledere og utøvere innen idrett for utøvere med nedsatt funksjonsevne.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil fremheve idrettens betydning som sosialt fellesskap også for personer med nedsatt funksjonsevne. Disse medlemmer vil påpeke at idrettens mange og mangfoldige fellesskap i tillegg til å bidra til bedre fysisk helse også bidrar positivt til psykisk helse og tilhørighet. Disse medlemmer har merket seg at idretten ønsker å

informere flere om sitt tilbud til denne gruppen, men at dagens praksis hos Nav gjør det vanskelig for idretten å nå frem, fordi man ikke får adgang til informasjon om navn. Disse medlemmer vil fremheve at personvern hensyn må ivaretas, men mener allikevel man må kunne finne fleksible løsninger som både ivaretar den enkeltes personvern hensyn og idrettens behov for å nå frem til denne målgruppen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil i denne sammenheng også peke på at dagens øvre aldersgrense på 26 år for å være berettiget tilskudd til utstyr kan slå uheldig ut for funksjonshemmede, og mener dette regelverket bør gjennomgås slik at personer med nedsatt funksjonsevne ikke stenges ute. Disse medlemmer vil her også fremheve betydningen av at treningskontakter som ledsagerordning for personer med nedsatt funksjonsevne i større grad inkluderer synshemmede.

Innendørs svømmeanlegg

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at en for lav andel barn kan svømme, og at det er stor forskjell i svømmeferdighetene hos barn, der et av skillene går mellom barn med fremmedkulturell bakgrunn og andre barn. Flertallet viser til at det er viktig at det fortsatt satses på svømmeanlegg, slik det blant annet er gjort gjennom anleggspolitisk program og gjennom et økonomisk løft til Kommune-Norge som gjør at flere kan investere i basseng. Ansvar for den obligatoriske svømmeundervisningen ligger under Kunnskapsdepartementet. Flertallet mener det er viktig med et nært samarbeid mellom skole og idrett for å få best mulig løsninger for bassengtilgang både for idrett og undervisningsformål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke betydningen av å prioritere innendørs svømmeanlegg. Disse medlemmer viser til undersøkelsen fra Norges Svømmeforbund som kartla utviklingen i barns svømmedyktighet i perioden 2003–2009. Undersøkelsen viste dessverre at halvparten av norske femteklassinger i 2009 ikke kunne svømme 200 meter uten svømmehjelpemidler, at mindre enn 6 av 10 femteklassinger hadde svømmeundervisning det skoleåret undersøkelsen ble tatt opp, at bare 2 av 10 elever oppgir å ha lært svømming på skolen, og at elever av foreldre med fremmedkulturell bakgrunn gjennomgående har dårligst svømmedyktighet. Undersøkelsen viste store ulikheter i hvordan svømmeundervisning blir prioritert rundt omkring i landet.

Disse medlemmer viser samtidig til Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til idrettsanlegg (Dokument nr. 3:8 (2008–2009)). Riksrevisjonen avdekket særlig mangelfull måloppnåelse for svømmeanlegg, marginal økning i antall svømmebassenger med relativ nedgang i forhold til befolkningmengden og langt lavere dekning av svømmehaller i storbyene Oslo, Trondheim og Bergen sammenlignet med landsgjennomsnittet. I tillegg var langt færre basseng åpne og tilgjengelige enn det som framgår av den offisielle statistikken. Riksrevisjonen fant det særlig uheldig når kommuner ikke kan tilby barn svømmeopplæring som forutsatt i Utdanningsdirektoratets læreplan og påpekte betydningen av at den offentlige organiseringen av tjenestetilbudet ikke blir til hinder for at befolkningen får tilgang til svømmeanlegg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre merker seg at idrettsmeldingen har få konkrete tiltak for å forbedre situasjonen, og finner det urovekkende at idrettsmeldingen i så liten grad behandler problemstillingene riksrevisjonen tok opp rundt svømmehallene, særlig sett i lys av tidligere uttalelser fra regjeringen om at svømmebasseng skulle prioriteres. Disse medlemmer vil i denne sammenheng berømme idrettens arbeid for nye ideer og bedre løsninger, hvor prefabrikkerte konsepter sparer utredningskostnader og kvalitetssikrer prosjekter uavhengig av lokal tilgang på kvalifisert entreprenørkompetanse.

2.8 Fysisk aktivitet og friluftsliv

Komiteen viser til at friluftsliv er en viktig kilde til fysisk aktivitet og rekreasjon. Komiteen peker på den sterke posisjonen friluftsliv og våre turtradisjoner har i det norske samfunnet, at dette er en sentral del av den norske kulturarven og en kilde til flotte naturopplevelser. Komiteen peker videre på de store helseutfordringene vi står overfor i det norske samfunnet og at friluftsliv i seg sjøl har positiv innvirkning både på fysisk og psykisk helse.

Komiteen viser til at hovedansvaret for friluftslivspolitikken ligger i Miljøverndepartementet, der også grunnstøtteordningene til friluftslivsorganisasjonene naturlig inngår.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Miljøverndepartementet har igangsatt arbeid med en nasjonal handlingsplan for statlig sikring av friluftsområder, der hovedformålet er å legge strategier og føringer for det videre arbeidet med sikring og tilrettelegging av friluftsområder. Flertallet viser også til at Miljøverndepartementet gjennom Direktoratet for Naturforvaltning har igangsatt en flerårig nærmiljø-

satsing for å bidra til å ta vare på friluftsområder i nærheten av der folk bor, og som skal legge til rette for aktiviteter som å gå og sykle.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er formålstjenlig at hovedansvaret for friluftslivspolitikken, der grunnstøtteordningene til friluftslivsorganisasjonene inngår, fortsatt skal ligge i Miljøverndepartementet. Dette flertallet peker likevel på at idretten består av toppidrett, breddeidrett og egenorganisert fysisk aktivitet og at både idrett og fysisk aktivitet er viktig for folkehelsen, og derigjennom har både Kulturdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet delansvar for å tilrettelegge for mer fysisk aktivitet for befolkningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, peker på at en stor del av befolkningen utøver sin fysiske aktivitet utendørs, og at turkulturen fortsatt er sterk i Norge. Flertallet peker videre på at i en landsomfattende spørreundersøkelse som Ipsos MMI gjorde angående motivasjonsfaktorer for fysisk aktivitet i 2012, svarer 91 prosent av de spurte at de kunne tenke seg å drive mer fysisk aktivitet, og 61 prosent av de spurte kunne tenke seg å drive mer fysisk aktivitet ute i naturen og i nærmiljøet. Flertallet peker videre på at fysisk aktivitet i form av friluftsliv når andre grupper enn den organiserte idretten, at friluftsliv er et svært viktig bidrag for å kunne nå målsettingen om å legge til rette for fysisk aktivitet for alle og derfor er et viktig område innen idrettspolitikken. Det er likevel slik at Ipsos MMIs monitorundersøkelse forholder seg til voksenbefolkningen over 15 år. Flertallet peker derfor på at de prioriterte gruppene for den statlige idrettspolitikken er barn (6–12 år) og ungdom (13–19 år) og at virkemiddelbruken i hovedsak er tilpasset de primære målgruppene behov.

Flertallet er enig i at det kan være vanskelig å skille mellom friluftsliv og andre trenings- eller mosjonsaktiviteter som foregår utendørs, siden det som for én person er trening for en annen er friluftsliv. Flertallet er også enig i at det i idrettspolitikken er viktig å se friluftsliv i sammenheng med andre former for utendørs mosjons- og treningsaktivitet, men at det som kjennetegner friluftslivet er at det i hovedsak er egenorganisert aktivitet. Flertallet ser likevel at det de senere årene er kommet flere organisasjoner som arrangerer fellestiltak innenfor det som fortsatt må kunne kalles friluftsliv, og at disse tiltakene for en stor del er lavterskelaktiviteter som bidrar til å få flere inaktive i aktivitet.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at hovedfordelingen til idrettsformål inneholder en egen post med tilskuddsmidler for friluftstiltak for barn og ungdom, noe som har til formål å øke omfanget av friluftaktiviteter for denne gruppen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er svært fornøyd med at dette tilskuddet er vesentlig styrket de siste årene. Det at dette tilskuddet nå er på 12,5 mill. kroner, betyr mer enn en dobling i 4-årsperioden siden 2008. Flertallet mener at dette tilskuddet bør videreføres og styrkes ytterligere, da det er viktig å stimulere til et variert og godt aktivitetstilbud for disse gruppene.

Komiteen peker på det faktum at friluftslivet er et godt alternativ for ungdom som søker aktivitet og spenning, men som ikke ønsker å drive med konkurransebaserte aktiviteter. Dette er ekstra viktig i ungdomsårene der frafallet fra tradisjonelle idretter er stort.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er begeistret for Kulturdepartementets planer om å videreutvikle tilskuddsordningen til å omfatte prosjekter og/eller tiltak overfor inaktive voksne, og er glad for at friluftsansisasjonene ønsker å bidra med å utvikle lavterskeltilbud til denne målgruppen.

Flertallet peker også på den demografiske utviklingen som gjør at vi får et økende antall eldre, der behovet for lavterskel aktivitetstilbud er stort, slik at denne gruppen kan gå en friskere og mer aktiv alderdom i møte. Flertallet understreker viktigheten av at en slik utvidet satsing har som mål å få nye grupper voksne fysisk aktive, da det primære målet med disse midlene ikke er å utvikle tiltak for den delen av befolkningen som allerede er fysisk aktiv.

Komiteen viser til at det ikke er gjort en gjennomgang av de friluftstiltak som mottar spillemidlene siden 2002, og er enig i at det nå er på tide med en slik gjennomgang. Komiteen peker på de store samfunns- og livsstilsendringene som har skjedd de siste tiårene, også siden 2002, på den forebyggende delen av samhandlingsreformen og det økende behovet for at befolkningen skal bli mer aktive, samtidig som den særnorske turkulturen fortsatt er en sterk del i det norske samfunnet. Komiteen mener dette peker mot at fysisk aktivitet og friluftsliv blir enda viktigere i åra som kommer, og at denne delen av

idrettspolitikken bør få økt oppmerksomhet og økte rammer framover.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, peker på at vi i Norge bor såpass spredt at de aller fleste av oss har tilgang til naturområder i nærmiljøet. Det betyr at det viktigste arbeidet gjøres tverrsektorielt gjennom å sørge for at kommunene gjennom sitt planarbeid og sin infrastrukturbygging legger til rette for at alle boligområder får tilgang til friarealer via gang-/sykkelveier, noe som tillegger andre departementers ansvarsområder.

Komiteen mener videre at det er viktig at det legges til rette for støtte til nærmiljøtiltak for å fremme fysisk aktivitet, og at dette vanligvis er tiltak der man gjennom samarbeid mellom offentlige og frivillige aktører får til veldig gode og kostnadseffektive løsninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, peker også på det gledelige faktum at som en følge av at tippeskjelen endres, tas det sikte på at satsingen på friluftsliv styrkes. Flertallet er svært fornøyd med at Kulturdepartementet vil prioritere anlegg for egenorganisert aktivitet. Dette er anlegg som har stort brukspotensial og som vil bidra til å nå grupper som ikke finner et tilbud innenfor den organiserte idretten.

Komiteen merker seg at endring av tippeskjelen kan medføre en styrking av friluftsliv og mener det er en riktig utvikling. Komiteen merker seg at regjeringen vil prioritere anlegg for egenorganisert aktivitet. Komiteen støtter dette. Dette er anlegg som har stort brukspotensial, og som kan bidra til å nå grupper som ikke finner et tilbud innenfor den organiserte idretten.

Komiteen viser til omtalen av tiltak innenfor friluftsliv rettet mot inaktive voksne. Komiteen viser til omtale av denne målgruppen ovenfor og mener at tiltakene innenfor rammene av idrettspolitikken bør være rettet mot tilrettelegging for lavterskeltilbud.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil videre anbefale å vurdere ordningen for spillemiddelstøtte til hytter i lavlandet og langs kysten. I dag får man ikke støtte til overnattingsdel av disse hyttene. Disse medlemmer mener at hyttene langs kys-

ten og i nærområdet er viktig for å stimulere til et aktivt friluftsliv hver dag.

Disse medlemmer mener at friluftsanlegg som stier, turløper og lignende er det folk flest nytter til egenorganisert aktivitet, og mange slike tiltak kan komme inn under tiltaksposten for forenklede nærmiljøanlegg.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen beholde dagens ordning med nærmiljøanlegg, inkludert tiltaksposten for forenklede nærmiljøanlegg.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvide dagens ordning for hytter i lavlandet til også å kunne gi støtte til overnattingsdelen av disse hyttene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre vil også påpeke spillemidlenes post for anlegg for friluftsliv i fjellet fra 1979, hvor det kan søkes om spillemidler til hytter som ligger i tilknytning til rutenett hvor allmennheten ferdes og til opparbeiding av stier og løyper. Disse medlemmer har merket seg meldingens signaler om økt satsing på anlegg og områder for egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, og vil påpeke at overnattingshytter i lavlandet i dag ikke er spillemiddelberettiget selv om de inngår i turruter eller kystled.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil fremheve det uheldige i bestemmelsene i dagens regelverk som utestenger utendørs badeplasser fra spillemiddelordningens bestemmelser om friluftslivsanlegg. Disse medlemmer vil her vise til de tragiske drukningsulykkene som skyldes manglende svømmeferdigheter og de mange tomme svømmebassengene rundt om i landet. Disse medlemmer vil understreke betydningen av å legge forholdene best mulig til rette for økt svømmeaktivitet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge forholdene til rette for økt svømmeaktivitet ved å vurdere å innlemme opparbeidelse av utendørs badeplasser i spillemiddelordningen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre vil peke på de siste årenes økte utbredelse av egenorganisert aktivitet innen idretten, og har samtidig merket seg at idrettsmeldingen legger til grunn at egenorga-

nisert fysisk aktivitet ikke kan stimuleres gjennom direkte tilskudd til en organisasjon eller til selve aktiviteten. Disse medlemmer vil peke på at denne forutsetningen kan begrense realiseringen av de overordnede politiske mål fordi en rekke idrettsutøvere i egenorganiserte aktiviteter ikke har tradisjon for å organisere seg ved medlemskap slik dagens regelverk legger opp til.

Disse medlemmer har merket seg at idrettsmeldingen fremmer ungdomsidrett som et viktig satsingsområde, og vil påpeke at gode rammevilkår også for organisasjoner som tilrettelegger for egenorganisert aktivitet, er viktig for aktivitetsutviklingen av de egenorganiserte idrettene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at flere idretter og aktivitetsformer baserte på egenorganisering, som f.eks. stisykling, bølgesurf, elvepadling og streetdance, er i sterk vekst, men mangler i dag midler til å utvikle seg i Norge. Disse medlemmer mener det bør være en målsetting at den norske idrettsmodellen også legger til rette for idretter og aktivitetsformer som øker mangfoldet i idrettsfellesskapet. Disse medlemmer mener begrepet egenorganisert idrett burde vært gitt et mer tydelig innhold i meldingen, og at utfordringene knyttet til alternative medlems- og deltagerstrukturer i egenorganiserte aktiviteter i større grad burde vært behandlet.

Disse medlemmer vil her vise til andre lands løsninger på dette området. I Finland tildeles midler basert på antall anslåtte snøbrettkjørere, til tross for at et mindretall er registrert i en klubb. I Nederland er det antallet brukere av innendørshaller som utgjør grunnlaget for offentlig tildeling. Disse medlemmer påpeker at vi i Norge har importstatistikk av sportsutstyr, og besøkstall i alpinanleggene og andre anlegg, som viser en annen aktivitetsprofil enn det som fremkommer av idrettsregistreringen. Disse medlemmer vil påpeke at slike tall ikke uten videre vil kunne brukes i en slik vurdering. Disse medlemmer mener at slike tiltak kan gi økt deltagelse, når de aktive kan fokusere mer på aktivitet og mindre på administrasjon og barrierer.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede om dagens tilskudds- og fordelingsordninger i tilstrekkelig grad ivaretar egenarten i de egenorganiserte idrettene.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere å gjennomføre pilotprosjekter som øker kunnskapen om hvordan ungdommens egenorganiserte idrett på best mulig måte kan utvikles innenfor den organiserte idretten.»

2.9 Internasjonalt idrettssamarbeid

Komiteen mener det er positivt at Kulturdepartementet legger opp til å videreføre engasjementet på idrettsfeltet gjennom Europarådet. Komiteen mener det er særlig viktig å følge opp arbeidet mot doping, tribunevold og kampfiksing.

2.10 Store internasjonale idrettsbegivenheter

Komiteen viser til meldingens omtale av prioriterte arrangementer, jf. meldingens kapittel 15.5.

Komiteen støtter regjeringens forslag om å videreføre og utvikle ordningen med nasjonalanlegg.

Komiteen sier seg enig i at det er viktig at Norge skal kunne ha muligheten til å arrangere idrettsbegivenheter som betinger statlig støtte.

Komiteen vil fremheve at topp- og breddeidrett lever i et gjensidig samspill. Store internasjonale mesterskap gir viktig inspirasjon som også er vesentlig for å styrke bredden i idretten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener derfor at det bør være et mål i idrettspolitikken at Norge jevnlig er vertskapsnasjon for internasjonale mesterskap.

2.11 En etisk og verdibasert idrett

Komiteen mener det er svært viktig at kampen mot doping i idretten styrkes. Dette krever innsats både fra myndigheter og fra idrettsorganisasjonene selv. Arbeidet må være langsiktig, vedvarende, og med stort fokus på holdningsskapende arbeid. Tiltak og virkemidler må ivareta rettssikkerheten og rettighetene til utøvere og andre berørte enkeltindivider. Komiteen viser til at Antidoping Norge har en avgjørende rolle i kampen mot doping, og komiteen mener det må være en prioritert oppgave å støtte opp om deres virksomhet.

Komiteen viser til at antidopingarbeidet blir stadig mer ressurskrevende, og arbeidet må være målrettet og kunnskapsbasert. Arbeidet med informasjonsinnhenting må styrkes for bedre å kunne avsløre doping. Komiteen mener det er viktig med et tett samarbeid mellom politi og tollvesen for å bekjempe doping i idretten. Komiteen viser i denne sammenheng til regjeringens forslag om å forby erverv, besittelse og bruk av dopingmidler.

Komiteen ser positivt på at norske myndigheter sammen med idretten vil ha et økt oppmerksomhet på kampfiksing fremover, både som en bidragsyter i arbeidet på europeisk plan, men også i et nasjonalt perspektiv for å motvirke at slik aktivitet får fotfeste i Norge og i norsk idrett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at idrettsmeldingene ønsker å beholde en restriktiv linje overfor proffboksing. Profesjonell boksing er forbudt ved lov av 12. juni 1981. Hovedbegrunnelsen for forbudet er boksingens medisinske skadevirkninger for utøvere, særlig risikoen for akutte og kroniske hjerneskaader. Idrettsstyret traff et vedtak 3. mai 2012 om å oppheve Lov om forbud mot profesjonell boksing da de mener profesjonell boksing gjennom en eventuell oppheving av loven vil bli underlagt knockoutloven og dens sikkerhetsbestemmelser. Dette vil innebære at alle kampaktiviteter som tillater knockout (inkludert profesjonell boksing), vil bli vurdert likt, og etter samme lov. Idrettsstyret har i sitt vedtak ikke tatt stilling til om det bør gjøres eventuelle endringer i sikkerhetsbestemmelsene til knockoutloven. Flertallet har merket seg at Kulturdepartementet har nedsatt et utvalg som skal vurdere de juridiske sidene av en eventuell samordning av lov om forbud mot profesjonell boksing og lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre merker seg at idrettsmeldingen ikke inneholder noen fornyelse av idrettspolitikken for profesjonell boksing, men viderefører det særnorske forbudet mot proffboksing fra 1981.

Disse medlemmer vil fremheve at den profesjonelle bokseren Cecilia Brækhus av Norges befolkning ble valgt til årets utøver på Norges Idrettsforbunds (NIF) siste idrettsgalla. Disse medlemmer har merket seg at regjeringens politikk samtidig har ført til at Norge nå er alene i Europa med et forbud mot profesjonell boksing, og at Norge nå snart bare deler forbudet mot proffboksing med land som Nord-Korea og Iran, etter at også Cuba nå vil oppheve dette forbudet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i 2012 underrettet Stortinget om at det ville bli nedsatt et utvalg for å vurdere forslaget om å tillate proffboksing, men har merket seg at regjeringen i idrettsmeldingen beskriver at dette utvalget kun vil gå gjennom de juridiske sidene ved lov om forbud mot profesjonell boksing og knockoutloven.

Disse medlemmer mener at all politikkutforming bør ha en grunnleggende respekt for menneskers egne valg, og vil påpeke at også andre idretter som har kommet til Norge etter 1981 – og som ikke er forbudt – kan medføre betydelig risiko for skade. Disse medlemmer vil peke på at regjeringens politikk for proffboksing hindrer utviklingen av Norge som idrettsnasjon, og i realiteten tvinger store norske idrettstalenter til å reise ut av Norge for å kunne utøve sin idrett. Disse medlemmer vil her

påpeke at profesjonell boksing i dag har streng medisinsk overvåking og oppfølging av utøverne under og etter kamper, og at Europa har langt strengere regler og medisinsk oppfølging av utøverne enn resten av verden.

2.12 Forskning og utviklingsarbeid

Komiteen viser til at Kulturdepartementet har et overordnet ansvar for kunnskapsutviklingen på vegne av hele idrettsområdet.

Komiteen påpeker viktigheten av forsknings- og utviklingsarbeid på idrettsområdet og mener FoU er en forutsetning for en kunnskapsbasert utvikling av den statlige idrettspolitikken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, ønsker å understøtte behovet for en forskningsbasert idrettspolitik. Det foreligger nå en innstilling på saksområdet fra «Grundt-utvalget». Flertallet mener det er viktig å tydeliggjøre mandatene for idrettsforskningen og mener samtidig at det må vurderes hvilke områder det er mest formålstjenlig å videreføre eller opprette egne forsknings-sentre på. Forslaget fra «Grundt-utvalget» om å dele dagens Forsknings-senter for trening og prestasjonsutvikling, etablere to sentre med hvert sitt presise mandat for henholdsvis barne- og ungdomsidrett og toppidrett, må i denne sammenhengen også vurderes.

Flertallet stiller seg bak regjeringens prioritering av forskningsprosjekter og løpende undersøkelser som kan gi oss grunnlag for å si noe om idrettens omfang og uttrykksformer, herunder hvem som driver idrett, hvor de gjør det og i hvilken organisatorisk sammenheng dette foregår. Flertallet mener også det fortsatt vil være viktig å stimulere til anleggsforskning for å sikre at anleggsutbyggingen bidrar til et mangfold av aktiviteter og til at flest mulig har et tilbud om idrett og fysisk aktivitet i sitt nærmiljø.

Komiteen mener også at det er riktig å vektlegge forskning og kunnskapsformidling omkring idrettsskader. Spesielt viktig mener komiteen det er å sørge for at både den organiserte idretten og enkeltpersoner som driver egenorganisert fysisk aktivitet får tilgang til, og tar i bruk, kunnskap om skade-forebyggende tiltak. Komiteen mener dette vil bidra til at flere kan drive med idrett og fysisk aktivitet lenger.

Komiteen merker seg at interessen for idrett som fag og studium er tiltakende, og at det nå er et mangfold av idrettsutdanninger på bachelor- og masternivå i det statlige høgskolesystemet. Komiteen viser til at denne økte faglige kapasiteten innen idrett

og fysisk aktivitet vil kunne påvirke den idrettsrelaterte forskningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at regjeringen ikke har prioritert forskning, slik at forskningens relative andel av statsbudsjettet har gått ned de siste årene. Disse medlemmer viser til at regjeringen har avvirket Forskningsfondet, strammet inn Skattefunn-ordningen og lagt ned gaveforsterkningsordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg videre at regjeringen i idrettsmeldingen forventer at organisasjonene ikke bare skal identifisere sitt kunnskapsbehov og medvirke til en forskningsbasert kunnskapsutvikling, men at regjeringen også mener det bør kunne forventes at organisasjonene selv prioriterer økonomiske ressurser. Disse medlemmer mener det er behov for en sterkere satsing på forskning og utvikling også innen idretten.

2.13 Idrett og utdanning

Grunnskolene

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener regjeringens prioritering av gratis kulturtime, fremfor f.eks. mer fysisk aktivitet, for alle elever fra 1. til 4. trinn i SFO er uheldig. Disse medlemmer er av den oppfatning at skolens primæroppgave er å utruste elevene med grunnleggende ferdigheter som lesing, skrivning og regning, samt engelsk og IKT. Særlig er basiskompetansen viktig i de laveste trinnene, da det er i disse årene grunnlaget for fremtidig læring finner sted. Tiden brukt på skolen må derfor benyttes til opplæring i de viktigste fagene, og til andre aktiviteter som bidrar til økt kognitiv kapasitet og læring, eksempelvis fysisk aktivitet.

På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige forslag om å innføre fra høsten 2013 én time fysisk aktivitet hver dag for elever i grunnskolen, med en tilsvarende økning av rammetimetallet.»

Videregående skoler

Komiteen peker på de lange tradisjonene for at elever har kunnet velge et skoleløp med idrettsfag i videregående skole. Dette er et populært tilbud til elever som vil kombinere studiekompetanse med idrettslig utvikling. Komiteen peker videre på at det i dag er ca. 110 videregående skoler med tilbud om studieforbereende utdanningsprogram med idrettsfag. Fagtilbudet retter seg mot dem som ønsker

å satse på sin idrett, men også mot ungdommer som ønsker å være mer fysisk aktive i denne perioden. Komiteen anerkjenner at dette er et viktig kvalitetstegn ved den norske idrettsmodellen, og mener det er viktig at innholdet i fagplaner gjenspeiler dette på en slik måte at elevene får god innføring både om verdier og holdninger i norsk idrett.

Høgskoler/universitet

Komiteen viser videre til den omfattende gjennomgang av trenerutdanningen i særvidrettene som er gjennomført av Norges Idrettsforbund, hvor Idrettsstyret har vedtatt en felles rammeplan for et kompetanseløft av trenerutdanningene.

Komiteen peker på synergien som ligger i et tettere samarbeid mellom den organiserte idretten og høyskolene som har idrettsfag. Flere høyskoler samarbeider med idretten om faginnhold og kompetansekrav. Det er viktig at lærestedene har tett kontakt med den organiserte idretten om utviklingen av kurs og studietilbud.

Personer med psykiske lidelser

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på viktigheten av at også personer med psykiske lidelser får tilbud om fysisk aktivitet. Stiftelsen Ski-, og Sommerfestivalen, stiftet i 1985, finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet, er et godt eksempel på en nasjonal organisasjon som hvert år samler hundrevis av deltakere på to nasjonale arrangementer med hhv. vinter – og sommer aktiviteter, herunder friidrett. Å ha muligheter for å delta på nasjonale arrangementer gir god folkehelse, da det ansporer og engasjerer året rundt, frem mot de nasjonale samlingene.

Elever som dropper ut av kroppsøvingsfaget

Komiteens flertallet, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser videre til behovet for forsterket innsats rettet mot elever som dropper ut av kroppsøvingsfaget i ungdomsskolen og den videregående skolen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at det i Campus Steinkjer er gjennomført et vellykket gymnastikk- og laboratorieprosjekt rettet mot denne gruppen. Dette flertallet mener at dette bør utvikles videre, slik at det kan fungere som en mal for

hvordan man kan få elevene til å delta i kroppsøvingstimen.

Nærmere om utdanning og idrett

Komiteen viser til at mange unge idrettsutøvere har behov for å spre utdanningen over flere år enn normert tid, eks. videregående skole på 4 år, for å kunne delta på stevner og konkurranser, noe som er en forutsetning for å kunne bli en god utøver. Komiteen har merket seg at Lånkassen ikke tar høyde for dette.

Komiteen ber regjeringen vurdere om det kan være hensiktsmessig å opprette en dialog for å se på hvordan man kan legge bedre til rette for å kunne kombinere studier og idrett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre finner det oppsiktsvekkende at den foreliggende stortingsmeldingen om den norske idrettsmodellen i påfallende liten grad tar opp de viktige problemstillingene rundt idrett og utdanning.

Disse medlemmer viser til tradisjonen hvor elever som vil kombinere studiekompetanse med idrettslig utvikling har kunnet velge et skoleløp med idrettsfag i videregående skole. Disse medlemmer merker seg at det i dag er om lag 110 videregående skoler som tilbyr studieforbereende utdanningsprogram med idrettsfag. Dette fagtilbudet retter seg både mot ungdom som vil satse på idretten og ungdommer som ønsker et skoletilbud med høyere fysisk aktivitet. Disse medlemmer ser betydningen av å satse på både bredde og topp i den norske idrettsmodellen, og mener det er viktig at innholdet i fagplaner gjenspeiler dette slik at elevene lærer om verdier og holdninger i norsk idrett.

Disse medlemmer vil påpeke at Olympiatoppens godkjenningsordning for idrettsutdanning i dag er en forutsetning for etablering av nye utdanningssteder, samtidig som økonomisk tilskudd i dag ikke følger av godkjenningsordningen. Disse medlemmer mener dette burde vært behandlet i meldingen, slik at det sikres rammebetingelser som gir forutsigbarhet og kvalitet i godkjenningsarbeidet. Disse medlemmer vil derfor påpeke behovet for en ordning hvor tilskuddskriteriene for toppidrettsutdanningen har sammenheng med Olympiatoppens godkjenningsordning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på de utfordringene som møter mange som vil kombinere toppidrett og høyere utdanning. Dette gjelder så vel behovet for tilpassing av studieforløp og eksamensavvikling til idrettsdeltaelse på høyt nivå hos utdanningsinstitusjonene, som

behovet for tilrettelegging av studiefinansieringens regelverk hos Statens lånekasse for utdanning. Disse medlemmer vil fremheve de positive effektene av at toppidrettsutøvere kan kombinere idrettskarriere med å ta høyere utdanning, og mener dette burde vært omtalt i meldingen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan studier og studiefinansiering i større grad kan tilrettelegges for toppidrettsutøvere.»

Disse medlemmer viser videre til idrettens egen gjennomgang av trenerutdannelsene og den vedtatte felles rammeplanen for et kompetanseløft av trenerutdanningene. Disse medlemmer vil peke på synergien som ligger i et tettere samarbeid mellom den organiserte idretten og høyskolene som har idrettsfag. Flere høyskoler er i gang med å koordinere sitt faginnhold med idrettens kompetansekrav. Samtidig arbeides det med at de som ønsker å ta kurs i regi av idretten, kan ta dette på høgskole/universitet, slik at en får formell kompetanse for utdanning innen idretten. Disse medlemmer mener idrettens egen trenerutdanning bør kunne integreres som fagmoduler der dette er egnet, og fremsetter derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede om idrettens egne løp for trenerutdanning kan integreres i høyskolenes og universitetenes tilbud til idrettsfag.»

Komiteens medlemmer fra Høyre vil videre påpeke at Olympiatoppens godkjenningsordning for idrettsutdanning i dag er en forutsetning for etablering av nye utdanningssteder, samtidig som økonomisk tilskudd i dag ikke følger av godkjenningsordningen. Disse medlemmer mener dette burde vært behandlet i meldingen, slik at det sikres rammebetingelser som gir forutsigbarhet og kvalitet i godkjenningsarbeidet. Disse medlemmer vil derfor påpeke behovet for en ordning hvor tilskuddskriteriene for toppidrettsutdanningen har sammenheng med Olympiatoppens godkjenningsordning.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sammen med idretten vurdere behovet for koordinering av nasjonale og regionale planer for idrettsanlegg.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om å utrede konkrete tiltak for å bedre tilretteleggingen for deltakelse av personer med nedsatt funksjonsevne, herunder fjerne 26-årsgrensen for tilskudd til utstyr, styrking av tilgangen på personlige assistenter og transport på fritiden.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge forholdene til rette for økt svømmeaktivitet ved å vurdere å innlemme opparbeidelse av utendørs badeplasser i spillemiddelordningen.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan studier og studiefinansiering i større grad kan tilrettelegges for toppidrettsutøvere.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede om idrettens egne løp for trenerutdanning kan integreres i høyskolenes og universitetenes tilbud til idrettsfag.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen om å gjennomgå spillemiddelordningen for å vurdere om også prepareningsmaskiner skal inkluderes i spillemiddelordningen.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede om dagens tilskudds- og fordelingsordninger i tilstrekkelig grad ivaretar egenarten i de egenorganiserte idrettene.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen vurdere å gjennomføre pilotprosjekter som øker kunnskapen om hvordan ungdommens egenorganiserte idrett på best mulig måte kan utvikles innenfor den organiserte idretten.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen beholde dagens ordning med nærmiljøanlegg, inkludert tiltaksposten for forenklete nærmiljøanlegg.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for et idrettsløft etter modell av Kulturløftet.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økonomiske midler tilsvarende statsgarantien for ungdoms-OL til investering i barne- og ungdomsidretten over hele landet.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen sørge for at nye tiltak og prioriteringer til idrettsformål som omtales i meldingen, der ikke annet framgår, finansieres innenfor rammen av spillemidlene.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen iverksette nødvendige tiltak for å fjerne etterslepet i finansieringen på bygging av idrettsanlegg.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen om å gjennomføre en evaluering av dagens tilskuddsordninger til aktivitet og anlegg.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen utvide dagens ordning for hytter i lavlandet til også å kunne gi støtte til overnattingsdelen av disse hyttene.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige forslag om å innføre fra høsten 2013 én time fysisk aktivitet hver dag for elever i grunnskolen, med en tilsvarende økning av rammetimetallet.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding er fremmet av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Meld. St. 26 (2011–2012) – om den norske idrettsmodellen – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 21. februar 2013

Gunn Karin Gjøl
leder

Øyvind Håbrekke
ordfører

Vedlegg 1**Brev fra familie- og kulturkomiteen til Kulturdepartementet v/statsråden, datert 8. februar 2013****Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen**

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 26 / 2011-2012) ber komiteen om svar på følgende spørsmål:

Ikke alle barn og unge finner seg til rette innenfor de tilbud som er organisert av særforbund innenfor Norges Idrettsforbund.

Hva er departementets vurdering av hvorvidt Idrettsorganisasjoner og særforbund utenfor Norges Idrettsforbund, som for eksempel Norges Bilsportforbund, bør få tildelt midler av overskuddet fra Norsk Tipping på lik linje med særforbund innenfor NIF?

Av hensyn til sakens fremdrift bes det om svar senest 13. februar 2013.

Vedlegg 2**Brev fra Kulturdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 13. februar 2013****Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen**

Det vises til brev datert 8. februar fra leder Gunn Karin Gjøl i Familie- og kulturkomiteen. I brevet spørres det om Kulturdepartementets vurdering av om idrettsorganisasjoner utenfor Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF), bør få tildelt midler av overskuddet fra Norsk Tipping AS på lik linje med særforbund innenfor NIF.

Fordelingen av spillemidler til idrettsformål er hjemlet i lov om pengespill mv. av 28. august 1992 nr 103, samt tilhørende forskrift. I forskriften heter det at spillemidler til idrettsformål i første rekke skal brukes til utbygging av idrettsanlegg. Videre heter det at det skal ytes midler til NIF, samt til andre idrettsoppgaver og formål som departementet finner berettiget til tilskudd (se vedlegg).

Kulturdepartementet forvalter flere tilskuddsordninger til idrettsformål. Tilskudd til idrettsanlegg kanaliseres gjennom fylkeskommuner og kommuner. Både kommuner, fylkeskommuner og ulike frivillige organisasjoner og sammenslutninger kan motta spillemidler til anlegg. Det er ikke krav at mottakere skal være tilsluttet NIF.

Det kan ytes tilskudd til lag som ikke er medlem av NIF gjennom tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger. I tillegg yter departementet ulike former for aktivitetstilskudd til organisasjoner som ikke er medlem av NIF.

Det er departementets vurdering at det er en styrke at norsk idrett er samlet i en organisasjon. En samlet idrettsbevegelse har mulighet til å utnytte

samarbeid på tvers for å skape et mangfoldig aktivitetstilbud.

Fra statens side er det ønskelig å kunne forholde seg til en samlet norsk idrettsbevegelse. Det er NIFs rolle med å samle og artikulere sine medlemmers interesser, som utgjør organisasjonens legitimitetsbase i forhold til offentlige myndigheter.

Statlig grunntilskudd til aktivitetsformål på idrettsområdet er knyttet til mottakerens primære formål og organisasjonsform. Det innebærer at statlig grunntilskudd vil gå til frivillige, medlemsbaserte organisasjoner (foreninger) som har idrett og fysisk aktivitet som sitt primære formål.

Hvorvidt det vil åpnes for grunntilskudd til organisasjoner som ikke er medlem av NIF, må avgjøres i hvert enkelt tilfelle. Her vil det blant annet ha betydning om en organisasjon mottar slikt tilskudd fra andre departementer eller statlige virksomheter.

Vedlegg**FORSKRIFT OM FORDELING AV IDRETTENS ANDEL AV OVERSKUDDET TIL NORSK TIPPING AS.***Forskrift om fordeling av idrettens andel av overskuddet til Norsk Tipping AS.*

Fastsatt ved kgl.res. 11. desember i992 med hjemmel i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill mv. Fremmet av Kulturdepartementet.

§ 1. Kongen foretar hvert år, etter innstilling fra Kulturdepartementet, fordelingen av idrettens andel av overskuddet i Norsk Tipping AS på hovedposter.

§ 2. Kulturdepartementet eller den departementet gir fullmakt foretar fordelingen innenfor rammen av de enkelte poster.

Departementet fastsetter prosedyrer og detaljregler for fordelingen.

§ 3. Hovedretningslinjer for bruk av idrettens andel av overskuddet til Norsk Tipping AS skal være:

a) at midlene i første rekke brukes til utbygging av idrettsanlegg,

b) at det ytes midler til Norges Idrettsforbunds administrasjon og viktige arbeidsoppgaver,
c) at det ytes midler til andre idrettsoppgaver og formål som departementet finner berettiget til stønad.

§ 4. Forskriften trer i kraft 1. januar 1993.

Vedlegg 3

Brev fra familie- og kulturkomiteen til Kulturdepartementet v/statsråden, datert 13. februar 2013

Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 26 (2011-2012) ber komiteen om svar på følgende spørsmål:

Komiteen har merket seg ønsker om tilskudd til prepareringsmaskiner. Hva tenker departementet om denne problemstillingen?

Av hensyn til sakens fremdrift bes det om svar så snart som mulig og senest fredag 15. februar kl. 12.00.

Vedlegg 4

Brev fra Kulturdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 15. februar 2013

Svar til familie- og kulturkomiteen vedrørende Meld. St. 26 (2011-2012)

Jeg viser til brev fra brev datert 13. februar 2013 fra leder Gunn Karin Gjøl i Familie- og kulturkomiteen. I brevet spørres det om Kulturdepartementets vurdering av problemstillinger knyttet til tilskudd til prepareringsmaskiner.

Mange idretter og idrettsanlegg er avhengig av ulike typer prepareringsutstyr for å tilrettelegge for

aktivitet. Preparering av for eksempel skiløyper er en naturlig del av driften av et idrettsanlegg.

Innenfor Kulturdepartementets anleggspolitiske program ytes det tilskudd til utstyr. I Meld. St. 26 forslås det at tilskudd til utstyr etableres som egen, permanent ordning. Departementet vil vurdere innretningen på denne ordningen, herunder hvilke typer utstyr som kan være berettiget tilskudd.

